

ZAJEDNICA PO MJERI MLADIH 3

**„RURALNI RAZGOVORI –
ISTRAŽIVANJE O
POTREBAMA I PROBLEMIMA
MLADIH IZ RURALNIH
SREDINA BRODSKO –
POSAVSKE ŽUPANIJE“**

STUDENI 2024.

Sadržaj

- 1 Uvod
- 2 Metodologija
- 3 Rezultati
- 4 Zaključak
- 5 Preporuke
- 6 Partnerski konzorcij
- 7 Pojmovnik

Uvod

Pred vama se nalaze rezultati Istraživanja o potrebama i problemima mladih iz ruralnih sredina Brodsko – posavske županije provedenog kroz aktivnost “Ruralni razgovori” u sklopu projekta “RU:TOPIA – zajednica po mjeri mladih 3”.

Udruga Studio B u partnerstvu s Općinom Vrbje i Brodsko – posavskom županijom provodi ovaj projekt u razdoblju od 01.01.2024. do 31. 12. 2024. Projekt sufinancira Središnji državni ured za demografiju i mlade, odnosno Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih u iznosu od 18.000,00 €.

Prema Nacionalnom programu za mlade 2023.-2025. nedostatak istraživanja mladih u ruralnim područjima u kojima bi se obuhvatili njihovi životi, potrebe, kao i međusobne razlike, uvodi određena ograničenja u analizu jaza između željenog i zatečenog stanja. Upravo iz tog razloga prepoznali smo potrebu za provedbom istraživanja na razini naše županije, a tu smo aktivnost temeljili na našem prethodnom iskustvu u provedbi sličnih istraživanja, te procjeni kako posjedujemo dostatne kapacitete za njenu provedbu. Suradnja sa županijom koja nam je stavila na raspolaganje svoje ljudske resurse u provedbi ove aktivnosti omogućila nam je doseg mladih s područja cijele BPŽ, s naglaskom na mlade s manje mogućnosti, koji inače nisu obuhvaćeni projektima i aktivnostima za mlade, što stvara dodanu vrijednost ovom projektu.

Opći cilj ovog projekta je:

- postizanje društvenog napretka u svrhu poboljšanja kvalitete života mladih na području ruralnih sredina Brodsko-posavske županije, s naglaskom na općinu Vrbje.

Specifični ciljevi projekta “RU:TOPIA – zajednica po mjeri mladih 3” su:

1. Pružiti sustavno, kontinuirano i pravovremeno informiranje i savjetovanje mladima iz ruralnog područja o zapošljavanju i stručnom usavršavanju te programima i uslugama koje im se nude u lokalnoj zajednici;

2. Organizirati edukativne aktivnosti za (ne)zaposlene mlade s ciljem razvoja njihovih mekih vještina;

3. Provesti dubinsko istraživanje o problemima i potrebama mladih koji žive u ruralnim sredinama na području Brodsko-posavske županije – ova će aktivnosti s jedne strane osnažiti mlade iz ruralnih sredina i omogućiti njihovo aktivno sudjelovanje te osjećaj da se njihov glas čuje, dok će s druge strane osigurati iznošenje realnih, mjerljivih i konkretnih potreba i problema koji će predstavljati temelj za buduću izradu regionalne javne politike usmjerene mladima;

4. Pružiti siguran i inkluzivan fizički prostor mladima za razvijanje njihovih potencijala uz promicanje načela održivog razvoja kroz provedbu aktivnosti kluba za mlade;

5. Osigurati provedbu aktivnosti za mlade iz područja kulture i kreativnosti – provedbom aktivnosti „Ritam mladih 3“ – koncerta povodom Međunarodnog dana mladih omogućit ćemo mladima iz ruralne sredine, koji su u ovom pogledu deprivirani u odnosu na svoje vršnjake iz urbanih sredina, ispunjavanje njihovih potreba za kulturno – zabavnim društvenim događanjima, te njihovim aktivnim uključivanjem u organizaciju aktivnosti pružiti im priliku za volontiranje i stjecanje različitih vještina;

6. Promicati mentalno zdravlje i dobrobit mladih – ovaj cilj ostvarit ćemo provedbom aktivnost besplatnog psihološkog savjetovališta „Aj' na kavu u centar“;

7. Doprinijeti sprječavanju iseljavanja mladih iz ruralnih područja – produbljeno partnerstvo s jedinicom lokalne samouprave, uspostavljeno partnerstvo s jedinicom područne (regionalne) samouprave, te sveobuhvatna provedba projekta doprinijet će zadovoljavanju potreba mladih na našem području što će ih motivirati na ostanak u svojoj zajednici.

Jedan od najvećih izazova mladih u ruralnim i udaljenim područjima odnosi se na ostvarivanje jednakih mogućnosti u kontekstu osobnog i profesionalnog razvoja, i to zbog nedostatka adekvatnih usluga, otežanog pristupa informacijama i uključivanja u aktivnosti koje su dostupne uglavnom u urbanim sredinama te visokoj stopi nezaposlenosti. Mladima u ruralnim i udaljenim područjima potrebno je pružiti veće mogućnosti s ciljem poticanja na ostanak te sprječavanja masovnog iseljavanja. Ovim projektom pridonosimo ostvarivanju društvenog napretka u svrhu poboljšanja kvalitete života mladih.

Projekt doprinosi njihovoj razini informiranosti, stjecanju novih vještina, pruža sadržaje za aktivno i strukturirano provođenje slobodnog vremena; te doprinosi poboljšanju mentalnog zdravlja i dobrobiti mladih, čime ispunjava sve one potrebe koje su oni sami mladi istakli kao najvažnije.

Osmišljen je na participativan način, voden povratnim informacijama i prijedlozima mladih iz naše zajednice, a zamišljen je kao set povezanih i samostalnih aktivnosti usmjerenih osnaživanju mladih, razvijanju njihovih potencijala, te jačanju kapaciteta kako korisnika, tako i nositelja.

Ciljana skupina projekta je 70 mladih iz općine Vrbje, odnosno ukupno 250 mladih s područja BPŽ, koji pripadaju nekoliko podgrupa (opća populacija, NEET, srednjoškolci, mladi roditelji, mladi s ekonomskim i društvenim preprekama).

Partnerstvo s Općinom Vrbje kroz prethodna tri projekta usmjerena mladima tek je jedan od koraka koji naša Udruga i Općina Vrbje poduzimaju od 2019. godine u smjeru izjednačavanja mogućnosti mladih iz ruralnog područja i osiguravanja njihovog ostanka i opstanka u lokalnoj zajednici. Snažnim javno-civilnim partnerstvom s Općinom došli smo do uspostavljanja Društvenog Centra Bodovaljci, kao pilot primjera dobre prakse na području naše županije.

Mladi obuhvaćeni istraživanjem sudjelovali su u aktivnosti "Ruralni razgovori" na nekoliko načina – ispunjavanjem online upitnika te sudjelovanjem u manjim strukturiranim dijalozima tijekom kojih smo koristili metodu fokus grupe. Nadalje, uspjeli smo doseći one mlade osobe koje su često izvan dosega i neobuhvaćene aktivnostima i projektima za mlade. Također, dosegli smo mlade u NEET statusu, mlade pripadnike manjina, te druge deprivilegirane grupe mladih.

Kroz aktivnost "Ruralnih razgovora", odnosno strukturiranih dijaloga uz metodu fokus grupe, obuhvaćene su mlade osobe iz ukupno 21 općine u BPŽ, kako slijedi: Bebrina, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevc, Dragalić, Garčin, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oriovac, Podrckavlje, Rešetari, Sibirj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica, Vrbje i Vrpolje. Mladi iz ostalih jedinica lokalne samouprave u našoj županiji obuhvaćeni su online upitnikom. Također, istraživanje je provedeno i s mladima iz Nove Gradiške i Slavanskog Broda.

Ovim putem zahvaljujemo svim Općinama s kojima smo ostvarili suradnju kroz provedbu ovog istraživanja na ustupljenom prostoru, uloženom vremenu, i aktivnom sudjelovanju općinskih načelnika_ica, pročelnika_ica te ostalih djelatnika_ica u aktivnosti strukturiranog dijaloga.

Također, upućujemo zahvalu i svim organizacijama civilnog društva, njihovim članovima_icama i volonterima_volonterkama, koje su nam pomogle u provedbi istraživanja kroz dijeljenje upitnika, aktivno sudjelovanje i informiranje mladih u njihovoj sredini o održavanju aktivnosti: Klub Mladih Orubica, KUD Donji Andrijevc, Udruga Žabice, Udruga Mladih Gundinci, KUD Batrina, Udruga "Mame za budućnost zajednice", "Pokreni se" Stara Gradiška, DVD Vrbova i DVD Baćindol.

Na kraju zahvaljujemo našim partnerima, Općini Vrbje i Brodsko – posavskoj županiji, a naročito općinskom načelniku Igoru Jurišiću, županu dr. sc. Danijelu Marušiću, te v.d. pročelniku UO BPŽ Ivanu Tuciću na svesrdnoj podršci u provedbi cijelog projekta. Obzirom da su mladi iz ruralnih sredina jedna od skupina u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, vjerujemo kako je potrebno ulagati posebne napore u razvijanje njihovih potencijala i ispunjavanje potreba. Stoga je ova projektna inicijativa provedena u skladu s aktualnim javnim politikama usmjerenima mladima, kako na lokalnoj i nacionalnoj, tako na europskoj razini.

METODOLOGIJA

Svrha i cilj istraživanja

Cilj istraživanja je bio dobiti uvid u stvarne potrebe i probleme mladih u dobi od 15 do 30 godina koji žive, rade, volontiraju i borave u ruralnim sredinama, te dva grada unutar Brodsko-posavske županije. Rezultati će poslužiti kao temelj za izradu budućih aktivnosti i projekata koji će biti utemeljeni na stvarnim potrebama, te u svrhu izrade prijedloga regionalne javne politike usmjerene mladima Brodsko – posavske županije.

Premda smo u projektnom prijedlogu naveli kako ćemo istraživanje provesti samo s mladima koji žive u ruralnim sredinama Brodsko – posavske županije, tijekom provedbe projekta, a na inicijativu Županije, ciljana skupina je proširena i na mlade koji žive u gradovima, kako bi prikupljeni podaci bili što realniji i iskoristiviji za izradu prijedloga Regionalnog programa za mlade Brodsko – posavske županije. Stoga je kroz provedbu projekta “Regionalna priča: razgovori kao pokretač promjene” koji financira Brodsko-posavska županija provedena aktivnost “Urbani razgovori” a kojom su obuhvaćeni mladi iz gradova kroz online upitnik i fokus grupe. Podaci su analizirani kumulativno, te u ovom istraživanju prikazujemo potrebe i probleme mladih na razini naše županije neovisno o njihovom geografskom porijeklu.

Mjerni instrumenti

Kao mjerni instrument smo koristili online upitnik koji smo sastavili za potrebe ovog istraživanja. Upitnik se sastojao od 23 obavezna pitanja. Prije rješavanja upitnika ispitanicima/icama je naglašeno da nema točnih ili netočnih odgovora te da odgovaraju što iskrenije. Pitanja su bila višestrukog izbora ili s ponuđenim odgovorima. Posljednje pitanje je bilo otvorenog tipa gdje su ispitanici/ice mogli napisati što mladima u njihovom gradu ili općini treba.

Osim online upitnika u sklopu istraživanja proveli smo i fokus grupe s mladima na kojima smo ispitanicima/icama postavili ukupno 16 pitanja u 5 kategorija: kvalitetni poslovi za sve, kvalitetno učenje, mogućnosti za mlade iz ruralnih sredina, mentalno zdravlje i dobrobit te prostor i sudjelovanje za sve; koje su odabrane kao najrelevantnije za potrebe našeg istraživanja iz Strategije za mlade EU 2021. – 2027., odnosno Ciljeva za mlade.

Ispitanici

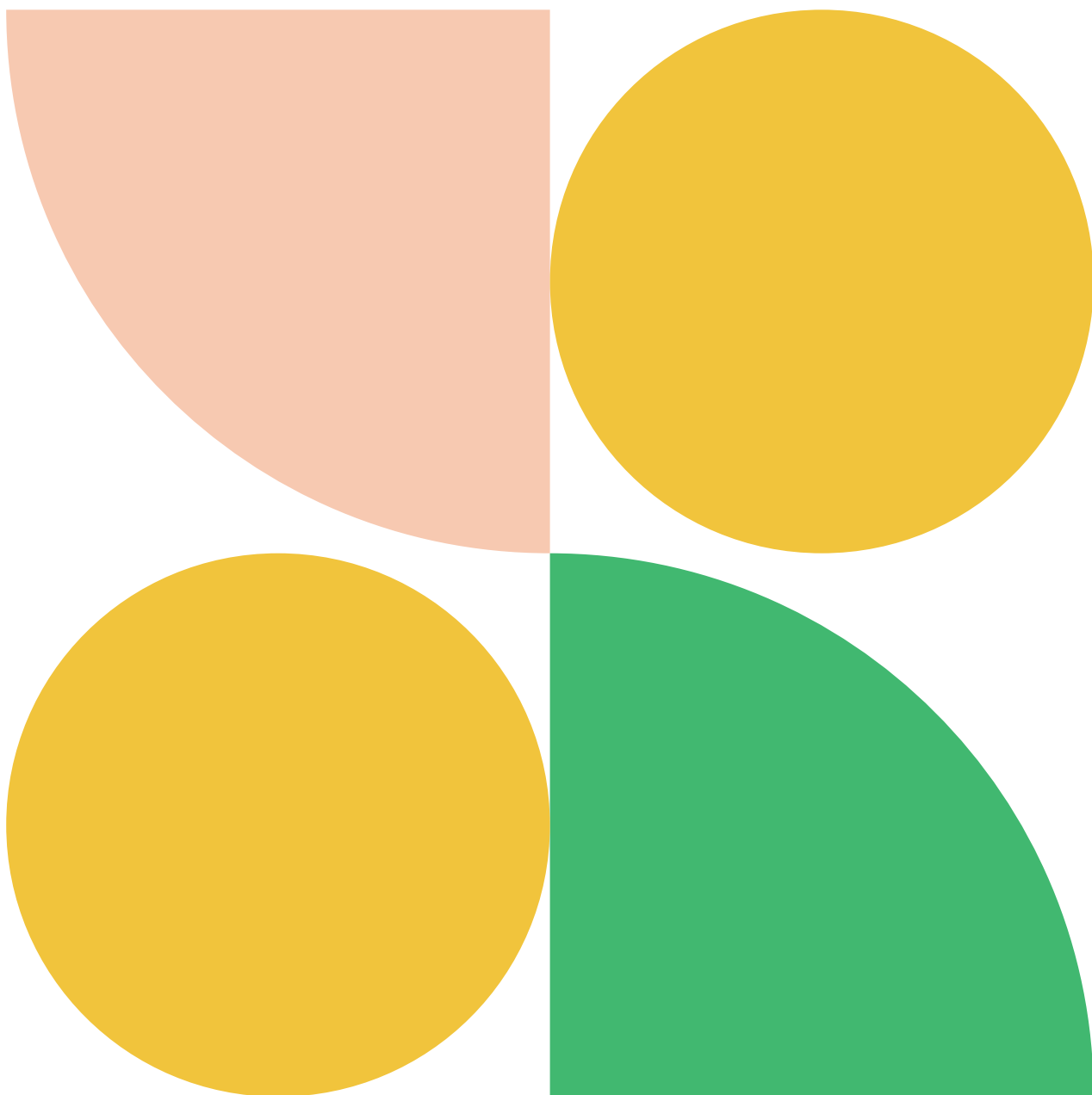
U online istraživanju je sudjelovalo 208 ispitanika/ica u dobi od 15 do 30 godine. Ispitanici/ice su bili s područja Brodsko-posavske županije. Uzorak je bio prigodan što znači da smo uglavnom dolazili do ispitanika/ica tako da smo direktno slali link na upitnik osobama za koje smo smatrali da će ga ispuniti i da znamo da pripadaju skupini koju želimo obuhvatiti.

U fokus grupama za mlade je sudjelovalo 183 ispitanika/ica u dobi od 15 do 30 godina s područja 21 općine Brodsko-posavske županije te iz gradova Nove Gradiške i Slavenskog Broda.

Postupak

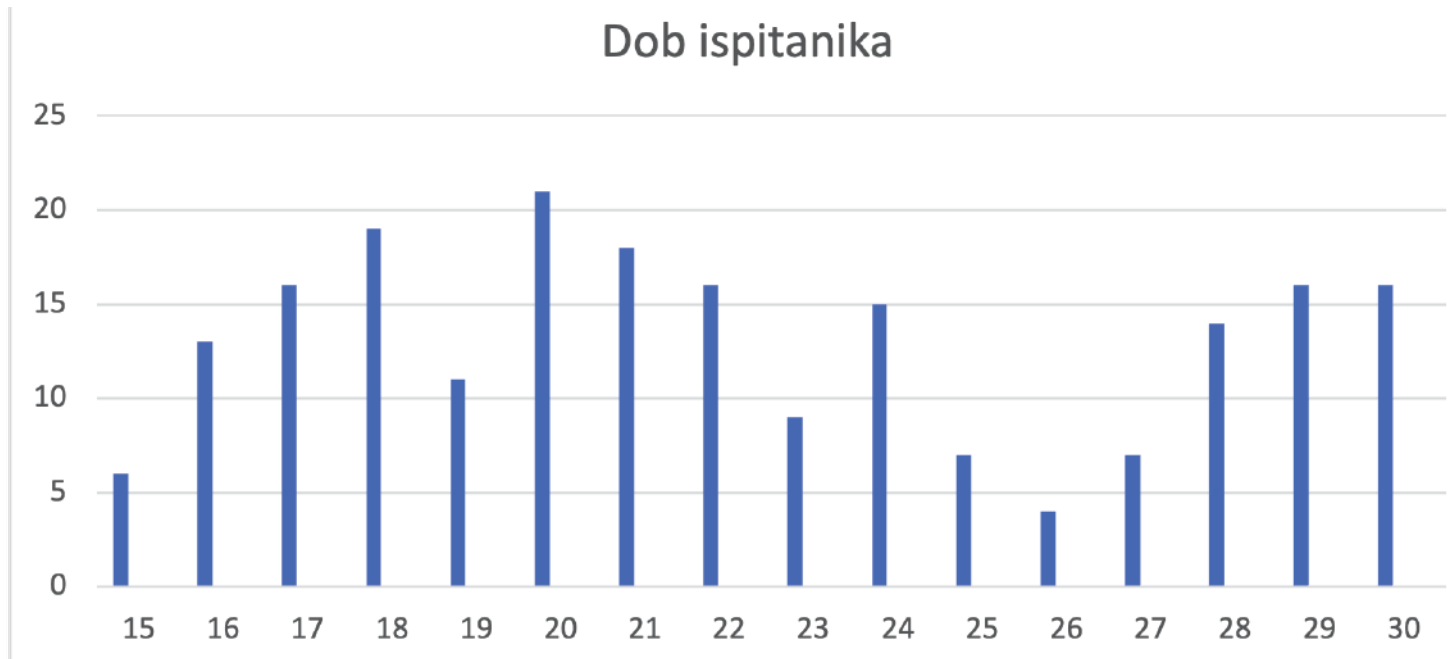
Istraživanje je provedeno putem online upitnika koji je sadržavao 23 obvezna pitanja. Ispitanicima/icama je u uputi objašnjena svrha istraživanja te da će njihovi odgovori biti obrađeni anonimno i koristit će se isključivo u svrhu ovog istraživanja. Također im je naglašeno da je sudjelovanje u ovom istraživanju dobrovoljno i mogu u bilo kojem trenutku odustati ako to budu htjeli. Prvih sedam pitanja u upitniku se odnosilo na sociodemografske podatke. Nakon toga su uslijedila pitanja kojima smo htjeli saznati više o problemima s kojima se općenito susreću mladi, zatim što bi trebalo učiniti da se problemi mladih počnu djelotvornije rješavati, što mladima u općinama i gradovima nedostaje. Mlade smo također pitali koje od aktivnosti bi posjećivali da postoje u njihovom gradu ili općini te na koji način su se oni voljni uključiti za bolju ponudu sadržaja. U sklopu fokus grupa smo odlazili u općine i gradove u Brodsko-posavskoj županiji te smo u manjim grupama razgovarali s mladima i od njih dobili odgovore na ukupno 16 pitanja. Mladi su imali priliku reći svoje mišljenje, a mi smo njihove odgovore bilježili tako da smo vodili zapisnik sa svake fokus grupe.

REZULTATI

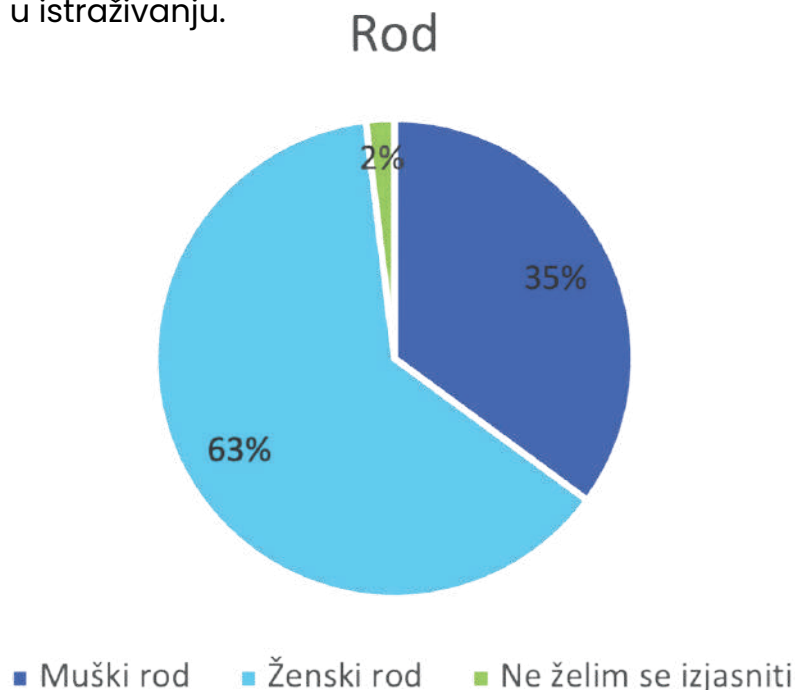
Deskriptivna statistika

Prvo pitanje u upitniku se odnosilo na dob ispitanika/ica. Na ovo pitanje ispitanici/ice su sami upisivali svoju dob. U istraživanju je sudjelovalo 208 ispitanika/ica u dobi od 15 do 30 godina. Prosječna dob ispitanika/ica je 22,32 godine. Svi ispitanici/ice su odgovorili na ovo pitanje.

Slika 1.

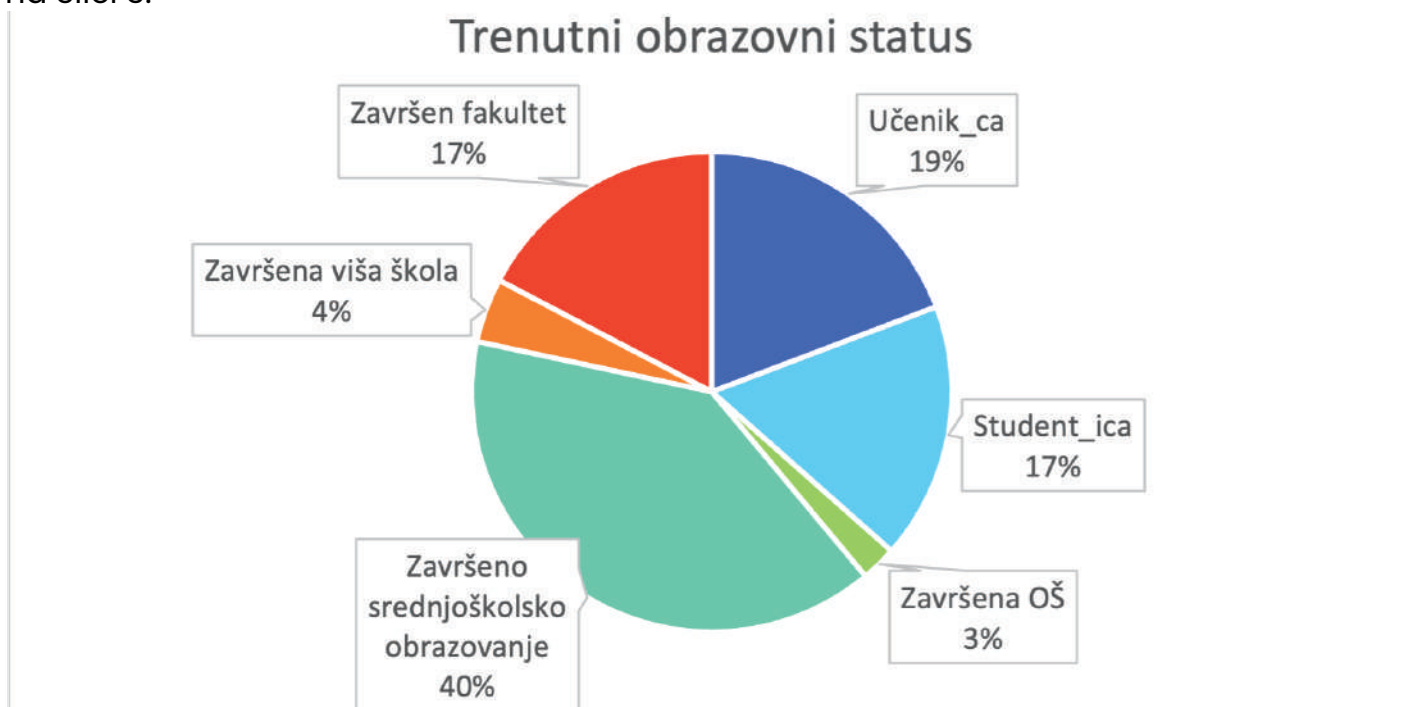
Iz Slike 2. vidimo kako je raspored po rodu neravnomjeran te je upitnik ispunila 131 žena (63%), 73 muškarca (35,1%) i 4 osobe se nisu htjele izjasniti (1,9%). Vidimo da su žene bile spremnije sudjelovati u istraživanju.

Slika 2.

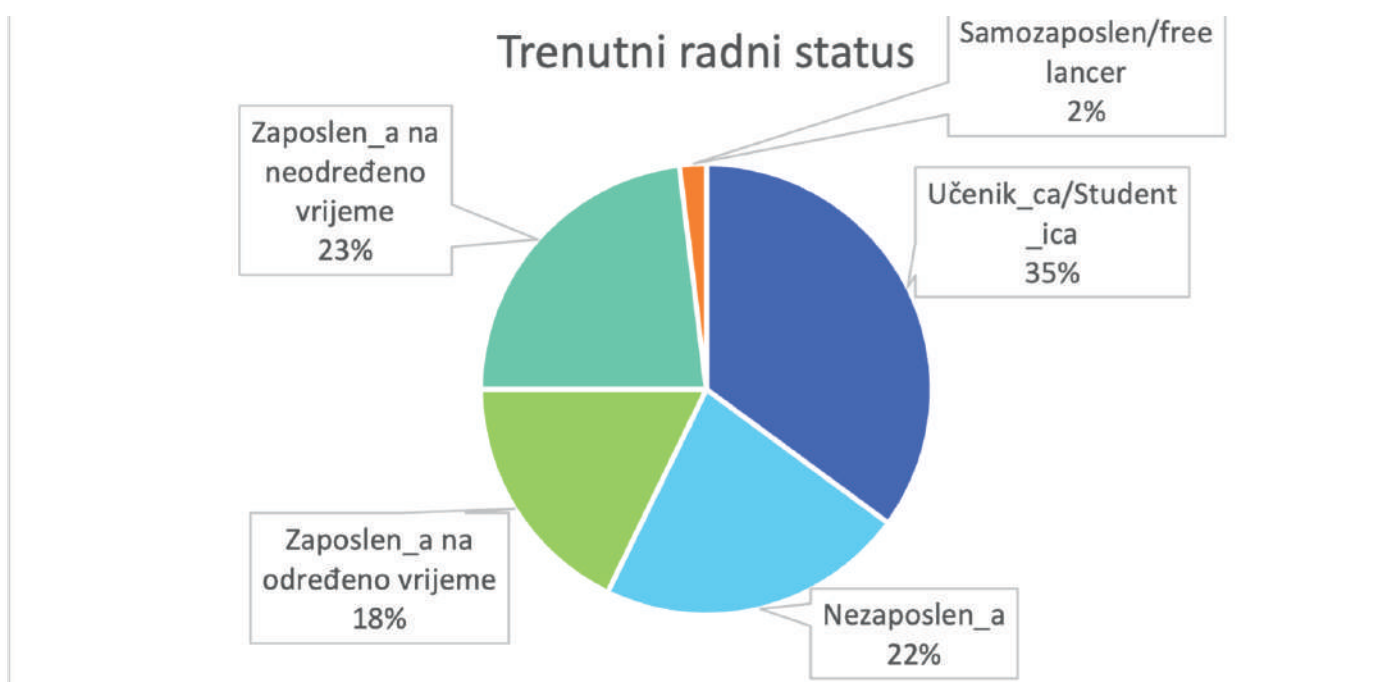
Trećim pitanjem smo ispitali trenutni obrazovni status ispitanika/ica. Na pitanje su bili postavljeni odgovori „učenik“, „student“, „završena osnovna škola“, „završeno srednjoškolsko obrazovanje“, „završena viša škola“ i „završen fakultet“. Rezultati su vidljivi na Slici 3.

Slika 3.

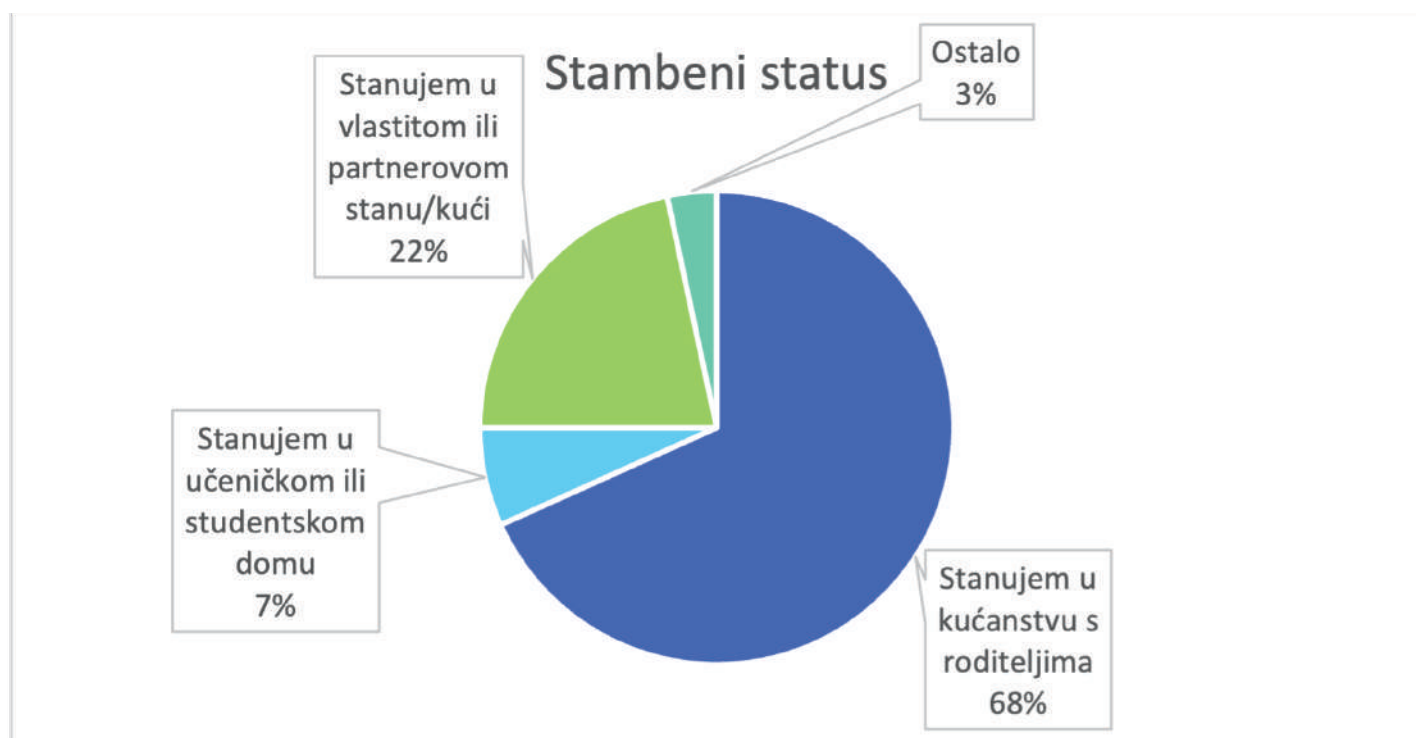
Iz Slike 3. je vidljivo da više od trećine ispitanika/ica (N=82) ima završeno srednjoškolsko obrazovanje, njih 45 ima završenu višu školu ili fakultet, a samo 5 ispitanika/ica je završilo osnovnu školu. S obzirom na dob ispitanika/ica očekivano je da je velik broj njih još uvijek u statusu učenika (N=40) ili studenta (N=36).

Četvrto pitanje se odnosilo na trenutni radni status ispitanika/ica pa smo tako dobili rezultate da je najveći broj ispitanika/ica u statusu učenika ili studenata (N=73). Na određeno vrijeme je zaposleno 18% ispitanika/ica dok je na neodređeno njih 23%. Čak 22% ispitanika/ica je nezaposleno, dok je samozaposlenih samo 2%. Rezultati su grafički prikazani na Slici 4. Ako usporedimo muškarce i žene više je nezaposlenih žena, 33% u odnosu na 16% muškaraca.

Slika 4.

U petom pitanju smo htjeli saznati stambeni status ispitanika/ica. Kao što je vidljivo iz Slike 5. velika većina ispitanika/ica, njih 68 % živi u kućanstvu s roditeljima, dok 22 % živi u vlastitom ili partnerovom stanu/kući. U učeničkom ili studentskom domu stanuje njih 14. Pod ostalo imamo još 7 ispitanika/ica koji su naveli neke druge odgovore (podstanar, najam, roditeljev stan).

Slika 5.

Većina ispitanika/ica kao što je vidljivo iz Slike 5. živi u kućanstvu s roditeljima. Kada smo išli detaljnije analizirati vidjeli smo da je gotovo polovica njih u statusu studenta i učenika, a ukoliko su izašli iz obrazovnog sustava većina njih je nezaposlena ili zaposlena na određeno vrijeme. Oni koji žive u vlastitom ili partnerovom stanu uglavnom imaju stalan posao ili ih uzdržava partner.

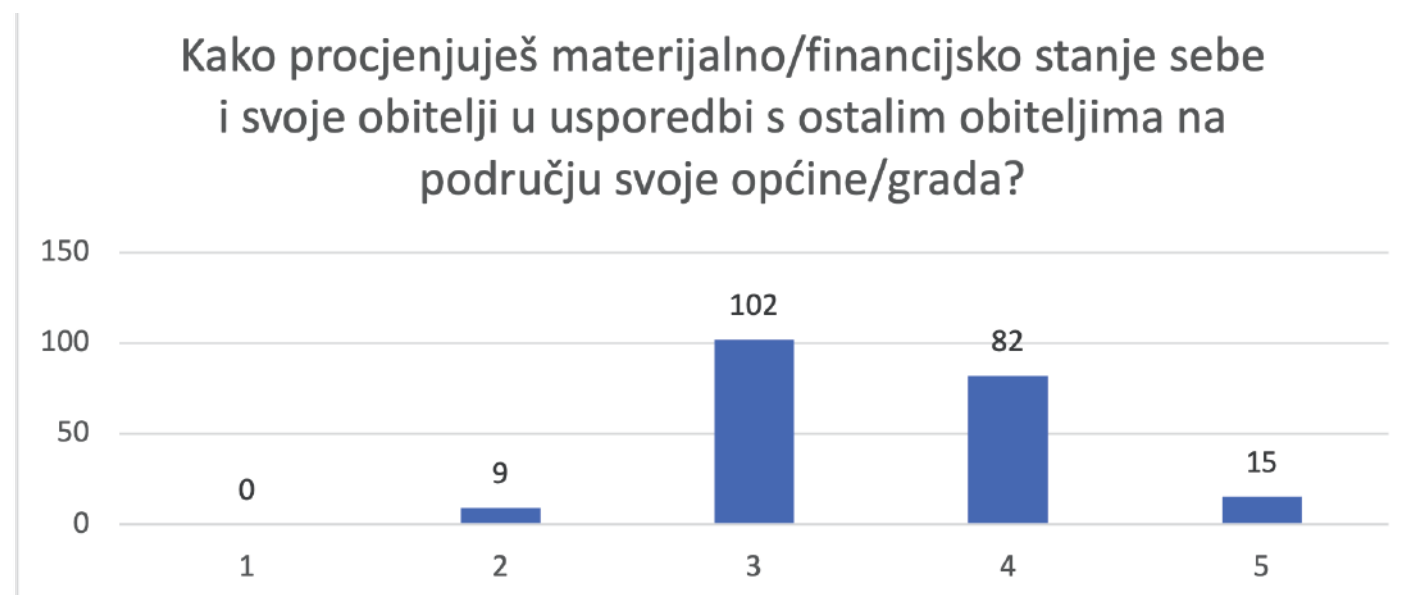
U šestom pitanju smo htjeli saznati iz koje općine ili grada Brodsko-posavske županije mladi dolaze kako bismo bili sigurni da smo obuhvatili sve općine. S obzirom da je jako mali broj ispitanika/ica iz pojedinih općina teško je uspoređivati pojedine odgovore i rezultate između općina jer ne možemo dobiti reprezentativne podatke. Najviše ispitanika/ica je bilo u Općini Vrbje, njih gotovo 20%, te u Novoj Gradiški (16%), zatim slijede Slavonski Brod (8,2%), općine Slavonski Šamac (8,2%), Rešetari (5,3%), Nova Kapela (4,8%), Cernik (4,8%), Davor (3,8%), Velika Kopanica (3,8%). Iako vidimo da je nešto veći broj ispitanika u općinama koje su bliže Gradu Nova Gradiška i Općini Vrbje iz koje Udruga dolazi i očekivano je da će se nešto više ispitanika/ica odazvati na istraživanje jer su upoznati s radom Udruge i spremniji su odgovoriti na upitnik. Ali s druge strane vidimo da je velik broj mladih iz udaljenijih općina poput Velike Kopanice ili Slavenskog Šamca bio spreman odvojiti svoje vrijeme i ispuniti upitnik. S druge strane, u općinama u kojima nemamo toliko odgovora mladih na online istraživanju obuhvatili smo ih kroz fokus grupe.

Sedmo pitanje se odnosilo na glavni izvor prihoda. Iz rezultata je vidljivo kako 40 % ispitanika/ica uglavnom uzdržavaju roditelji, dok s druge strane njih 37 % ima stalni posao. Oni koji navode kako iz uzdržavaju roditelji su većinom studenti i učenici, te ima nekoliko nezaposlenih. Grafički je to prikazano na Slici 6. Ako uspoređujemo ispitanike i ispitanice možemo vidjeti kako nešto veći postotak muškaraca ima stalan posao i nešto manje ih uzdržavaju roditelji, ali razlike nisu značajne.

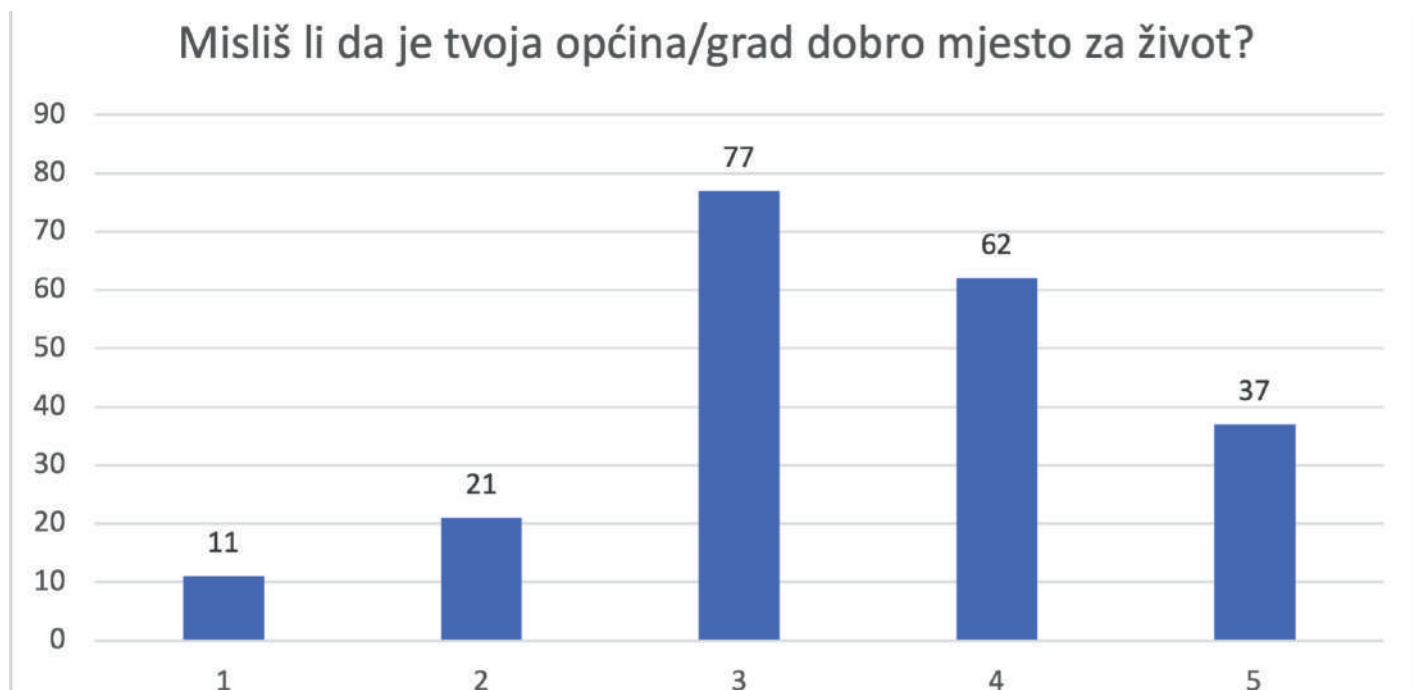
Slika 6.

Osmo pitanje je glasilo „Kako procjenjuješ materijalno/financijsko stanje sebe i svoje obitelji u usporedbi s ostalim obiteljima na području svoje općine/grada?“ gdje je broj 1 označavao značajno lošije od ostalih dok je 5 značilo značajno bolje od ostalih. Kako vidimo iz Slike 7. većina mladih je tu dala ocjenu 3 ili 4 što znači da se smatraju prosjekom ili nešto iznad prosjeka. Ako gledamo posebno ispitanike/ice iz gradova dobijemo iste rezultate. Kada smo usporedili muškarce i žene vidjeli smo kako nešto više žena bira ocjenu 3, njih 56% u usporedbi s 37% muškaraca, dok ocjenu 4 bira 32% žena i 50% muškaraca.

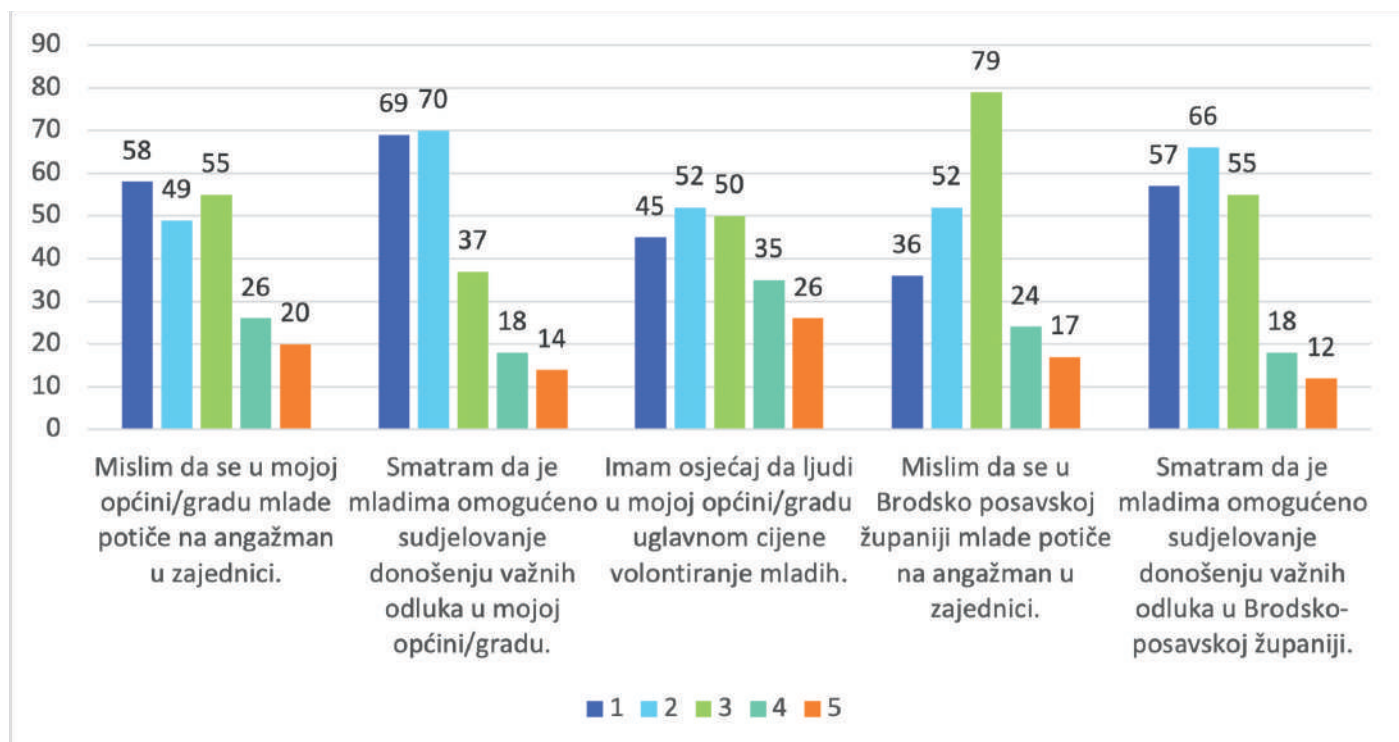
Slika 7.

Na devetom pitanju „Misliš li da je tvoja općina/grad dobro mjesto za život?“ na skali od 1 do 5, gdje 1 znači uopće ne, a 5 apsolutno da, mladi su dali uglavnom ocjene 3 (37%) i 4 (30%), a gotovo 18 % njih smatra da je njihova općina/grad apsolutno dobro mjesto za život. Grafički je to prikazano na Slici 8. Ako gledamo samo mlade iz gradova rezultati su slični, nešto manje ih je dalo ocjenu 3, njih 34%, dok je 20% dalo ocjenu 5. Kada smo usporedili muškarce i žene vidjeli smo da je kod muškaraca nešto češća ocjena 4 (36%) dok su žene sklonije odabrati ocjenu 3 (38%).

Slika 8.

U desetom pitanju smo mladima ponudili određene tvrdnje te su na skali od 1 do 5 morali odabrati koliko se slažu s njima (1 = uopće se ne slažem, 5 = apsolutno se slažem). Grafički smo njihove odgovore prikazali na Slici 9.

Slika 9.

S tvrdnjom „Mislim da se u mojoj općini/gradu mlade potiče na angažman u zajednici“ mladi se uglavnom ne slažu. Kada gledamo posebno odgovore mladih iz gradova rezultati su slični i nema značajne razlike. Slične rezultate bez značajnih razlika dobijemo i ako usporedimo muškarce i žene.

Tvrdnja „Smatram da je mladima omogućeno sudjelovanje donošenju važnih odluka u mojoj općini/gradu“ također ima najviše ocjena 1 ili 2 što znači da većina mladih smatra kako im nije omogućeno sudjelovanje u donošenju važnih odluka.

Kod tvrdnje „Imam osjećaj da ljudi u mojoj općini/gradu uglavnom cijene volontiranje mladih“ je nešto ravnomjerniji raspored ocjena te su mladi skloniji odabrati kako se s tom tvrdnjom nešto više slažu nego u ostalim izjavama iz čega se daje zaključiti da imaju osjećaj kako je njihov angažman i volonterski rad ipak prepoznat i priznat od strane drugih.

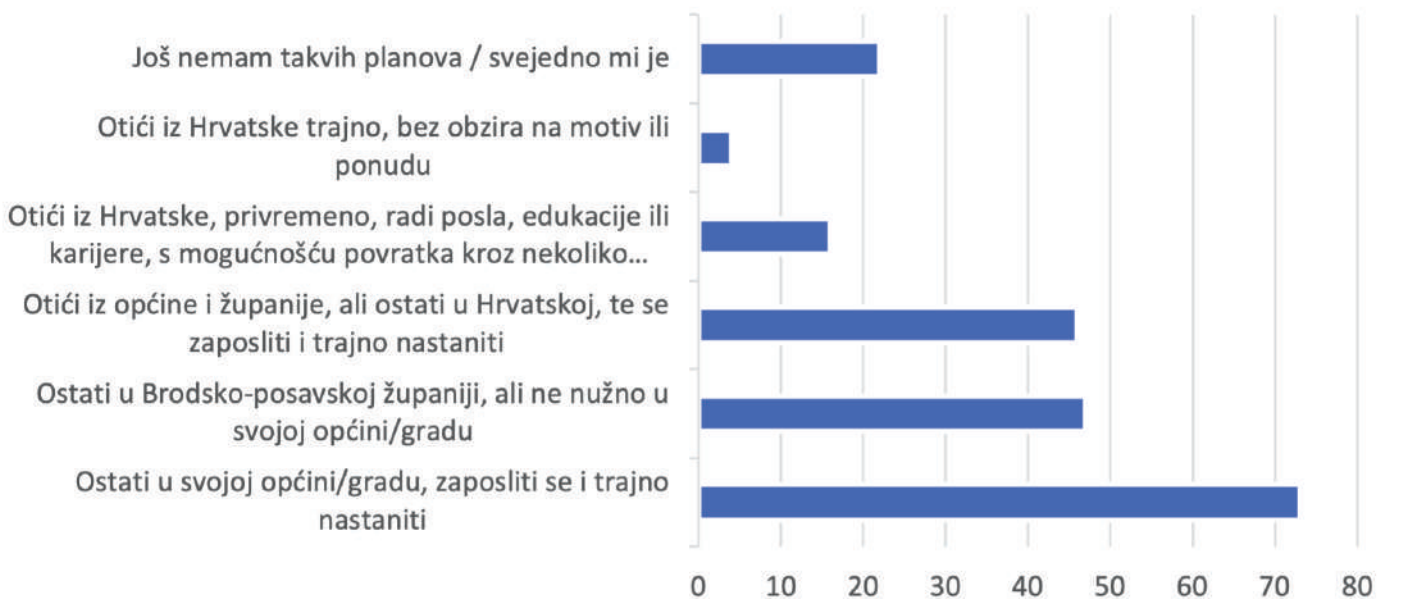
Kod tvrdnje „Mislim da se u Brodsko posavskoj županiji mlade potiče na angažman u zajednici“ mladi su uglavnom neodlučni i biraju ocjenu 3, njih gotovo 38 %, a čak 42% se s tvrdnjom uglavnom ili uopće ne slaže.

Kad smo mladima ponudili tvrdnju „Smatram da je mladima omogućeno sudjelovanje donošenju važnih odluka u Brodsko-posavskoj županiji“ najčešći odgovori su bili da se uglavnom ili uopće se ne slažu, samo 5,8 % mladih je odgovorilo da se s tvrdnjom u potpunosti slaže.

Iz svih odgovora se da zaključiti kako mladi uglavnom smatraju da ih se ne potiče na angažman niti u općinama/gradovima, a ni na razini županije. Također smatraju kako im nije omogućeno sudjelovanje u donošenju važnih odluka na razini općina/gradova kao ni na razini Brodsko-posavske županije.

U sljedećem pitanju smo htjeli saznati što naši mladi namjeravaju učiniti po završetku školovanja ili u idućih 5 godina. Odgovori su prikazani na Slici 10.

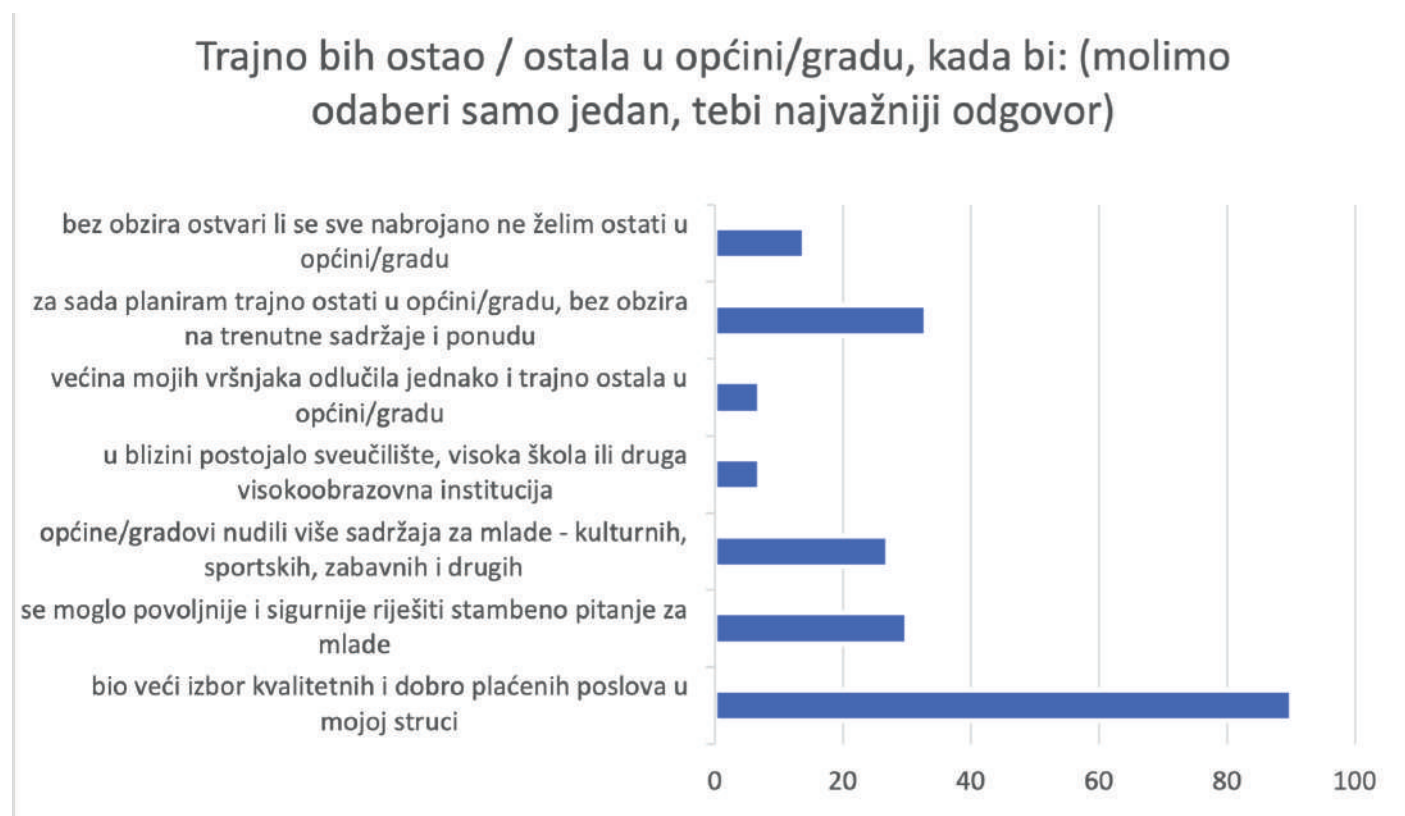
Po završetku školovanja ili u idućih 5 godina namjeravam

Slika 10.

Kao što možemo vidjeti iz Slike 10. velik broj naših ispitanika/ica unatoč preprekama s kojima se susreće i problemima koje navodi ipak kao najčešći odgovor bira da želi i planira ostati u svojoj općini/gradu, a ako ne nužno u istoj općini/gradu onda bar u Brodsko-posavskoj županiji ili u Hrvatskoj. Njih 7,7% ima u planu privremeno otići iz Hrvatske radi posla ili edukacije, a samo 4 ispitanika/ice je navelo kako ima u planu trajno otići iz Hrvatske. Ako usporedimo odgovore ispitanika/ica iz gradova ne vidimo značajnu razliku u rezultatima.

U sljedećem pitanju mladima smo ponudili nekoliko opcija i pitali ih koja od tih opcija bi ih trajno zadržala u gradu/općini. Njihove odgovore možete vidjeti na Slici 11.

Slika 11.

Kao što je vidljivo iz grafičkog prikaza većina mladih, njih 90 (43,3%) bi trajno ostala u općini/gradu kada bi imali veći izbor kvalitetnih i dobro plaćenih poslova u struci, zatim slijedi osiguravanje stambenog pitanja za mlade (14,4%) te više kulturnih, sportskih i zabavnih sadržaja (13%). Oko 16% mladih planira trajno ostati u gradu/općini bez obzira na sadržaje i ponude. Njih 6,7% ne želi ostati bez obzira na sve ponudeno. Ako pogledamo samo rezultate za mlade iz gradova tu je postotak nešto drugačiji pa tako samo 8% mladih kaže kako planira trajno ostati bez obzira na trenutne sadržaje i ponudu, dok ih 22% kaže kako bi ostali kada bi se moglo povoljnije i sigurnije riješiti stambeno pitanje. Kao što vidimo mladima je jako važan izbor kvalitetnih i dobro plaćenih poslova, a uz to, posebno mladima u gradu, riješeno stambeno pitanje.

Zanimalo nas je što mladi vide kao najveće, odnosno glavne probleme s kojima se susreću na području svoje općine/grada. Ponudili smo im više odgovora te rekli da odaberu njih pet. Rezultati su vidljivi u grafičkom prikazu na Slici 12.

Po tvom mišljenju, koji bi to bili (glavni) problemi s kojima se susreću mladi s područja tvoje općine/grada

Slika 12.

Kao najveći problem mladi ističu da u njihovoj općini i gradu često dolazi do zapošljavanja preko veze, te da imaju osjećaj i dojam da koliko god se trude i rade to ništa ne znači jer će posao ionako dobiti netko drugi. Još jedan od problema koji se ističe u odgovorima je pitanje nezaposlenosti mladih te odlazak mladih u inozemstvo. Ono što je pozitivno je da mladi koji su sudjelovali u našem istraživanju ipak nemaju namjere otići u inozemstvo što smo već spomenuli i grafički prikazali na Slici 10.

S druge strane naši ispitanici su svjesni kako postoji opća nezainteresiranost mladih za društvena zbivanja u zajednici i svjesni su da je potreban i njihov angažman i uključenost kako bi došlo do nekih promjena. Osim opće nezainteresiranosti jedan od ključnih problema je i nezainteresiranost mladih za politiku i proces donošenja odluke koje se tiču njih direktno. Mladi nisu upoznati s osnovnim političkim pojmovima i terminima, te ne znaju svoja prava i mogućnosti te na koje sve načine mogu sudjelovati u političkom životu. Veliki problem je što se mladi ne žele i ne trude o tome informirati.

Ispitanike/ice smo pitali što bi po njihovom mišljenju trebalo učiniti da se problemi mladih počnu djelotvornije rješavati te smo im dali uputu da odaberu najviše tri odgovora. Na Slici 13. smo grafički prikazali njihove odgovore.

Što bi po tvom mišljenju trebalo učiniti da se problemi mladih počnu djelotvornije rješavati?

Slika 13.

Na pitanje u kojima od navedenih aktivnosti s ciljem rješavanja problema bi bili voljni sudjelovati mladi najčešće odabiru glasovanje na izborima, sudjelovanje u humanitarnim akcijama, uključivanje u rad organizacija te potpisivanje peticije. Najmanje mladih je spremno sudjelovati u uličnim prosvjedima, osnovati organizaciju civilnog društva ili organizirati štrajk. Iz ovih odgovora je vidljivo kako su mladi spremni sudjelovati u onim aktivnostima koje od njih ne zahtijevaju preveliki angažman i previše slobodnog vremena dok su najmanje spremni sudjelovati u aktivnostima koje od njih traže aktivan angažman i dugotrajniju uključenost. Grafički je to prikazano na Slici 14.

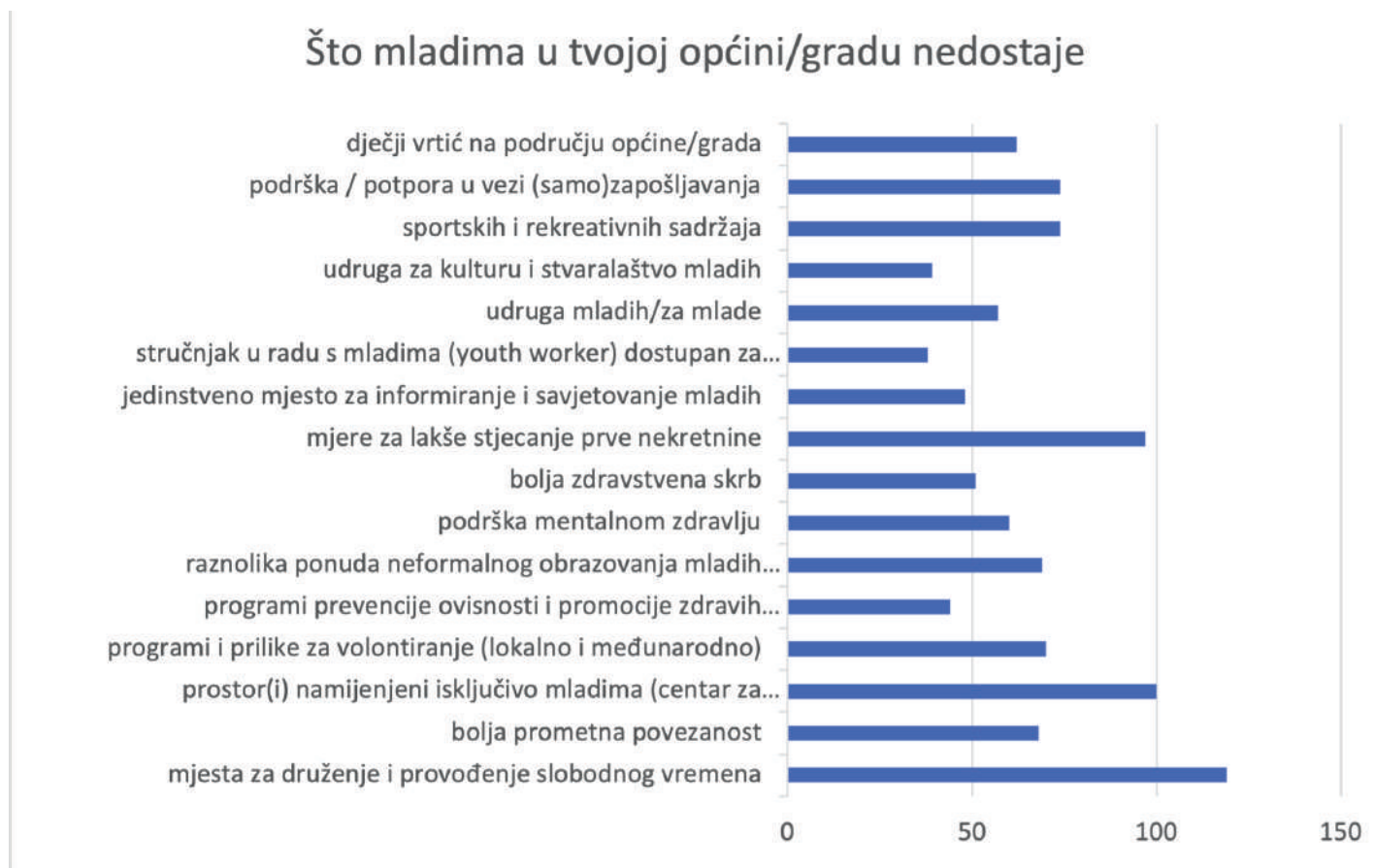
U kojima od navedenih aktivnosti s ciljem rješavanja problema bi bio/la voljan/na sudjelovati?

Slika 14.

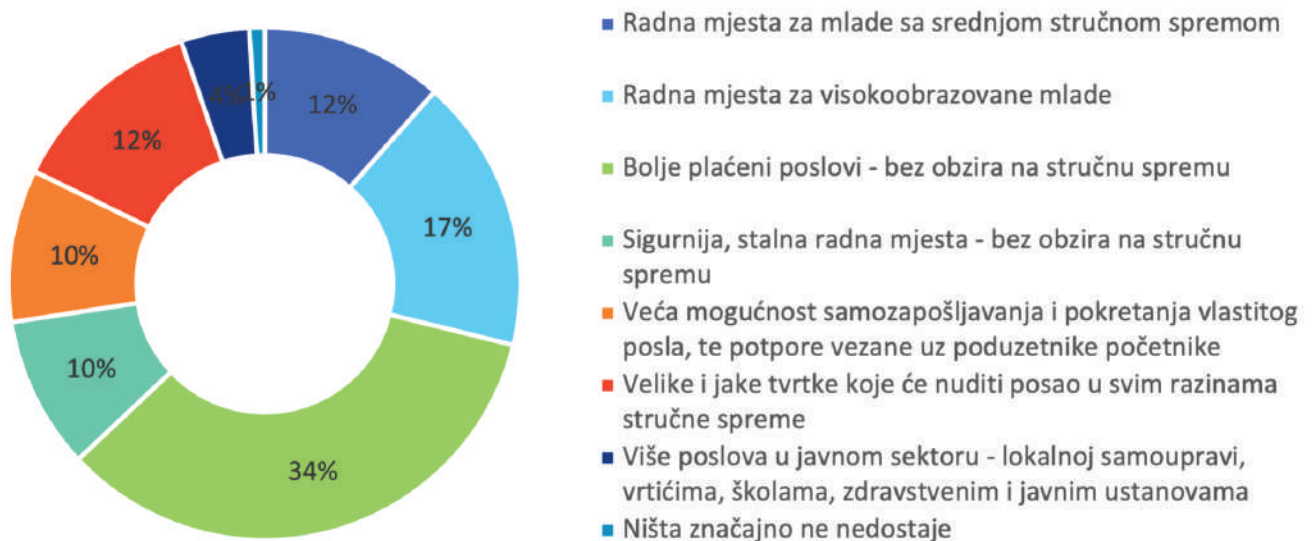
Mlade smo pitali što im u gradu/općini nedostaje te smo kao najčešći odgovor dobili da je to mjesto za druženje i provođenje slobodnog vremena te prostori namijenjeni isključivo mladima (centri ili klubovi za mlade). Zatim slijede mjere za lakše stjecanje prve nekretnine, podrške/potpore u vezi (samo)zapošljavanja, sportski i rekreativni sadržaji, programi i prilike za volontiranje, raznolika ponuda neformalnog obrazovanja mladih te bolja prometna povezanost. Rezultati su grafički prikazani na Slici 15.

Slika 15.

Što se tiče zapošljavanja i karijere mladima najviše nedostaje bolje plaćenih poslova bez obzira na stručnu spremu, to kaže njih 34%. Zatim slijede radna mjesta za visokoobrazovane mlade (17%), velike i jake tvrtke koje će nuditi posao u svim razinama stručne spreme (12%) te radna mjesta za mlade sa srednjom stručnom spremom (12%). Grafički je to prikazano na Slici 16.

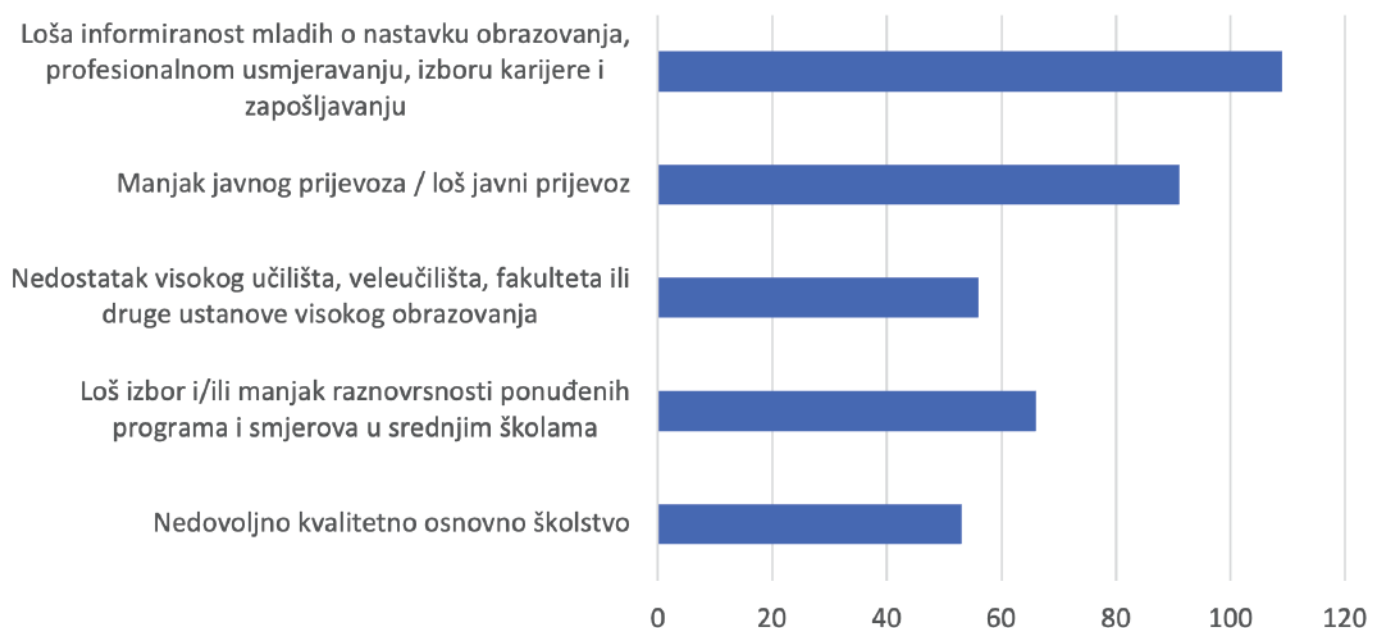
Po pitanju zapošljavanja i karijere, što u tvojoj općini/gradu mladima najviše nedostaje?

Slika 16.

Po pitanju obrazovanja, učenja i usavršavanja za mlade ispitanici/ice smatraju kako su najveći nedostaci loša informiranost mladih o nastavku obrazovanja, profesionalnom usmjeravanju, izboru karijere i zapošljavanju. Upravo iz tog razloga smatramo kako je važno da se mladima osigura vrlo jednostavan i njima blizak pristup svim ovim informacijama. Sljedeći nedostatak koji su naveli je manjak javnog prijevoza ili loš javni prijevoz što je velik problem za mlade iz udaljenijih mjesta koji moraju daleko putovati do škole. Grafički smo to prikazali na Slici 17.

Po pitanju obrazovanja, učenja i usavršavanja za mlade, koji su najveći nedostaci u tvojoj općini/gradu

Slika 17.

Što se tiče društvenog života i provođenja slobodnog vremena mladi su u ovom pitanju davali podjednak broj glasova za većinu ponuđenih odgovora, ali nešto se više ističe kako im nedostaje šira kulturna ponuda (koncerti, kazalište, izložbe, manifestacije) te bolja infrastruktura za sport i rekreaciju. Grafički je to prikazano na Slici 18.

U društvenom životu i provođenju slobodnog vremena, mladima u tvojoj općini/gradu najviše nedostaje

Slika 18.

Mlade smo pitali koje od aktivnosti bi posjećivali kada bi postojale u njihovoj općini ili gradu. Ponudili smo im nekoliko aktivnosti i oni su trebali odabrati tri odgovora. Grafički smo prikazali rezultate na Slici 19. Iz grafičkog prikaza je vidljivo kako najveći broj mladih želi sudjelovati u društvenim igrama, kreativnim radionicama te volonterskim aktivnostima. Također veliki broj mladih želi sudjelovati na edukativnim radionicama ili se pak informirati o mogućnostima obrazovanja, stručnog usavršavanja i zapošljavanja. Isto tako, dosta mladih bi pohađalo video i filmske radionice te savjetovalište za mlade. Najmanji broj mladih bi otišao na književne večeri i to uglavnom žene. Muškarci nešto češće biraju računalne/tehničke radionice, dok žene više biraju kreativne radionice.

Koje od sljedećih aktivnosti bi posjećivao/la da postoje u tvojoj općini/gradu?

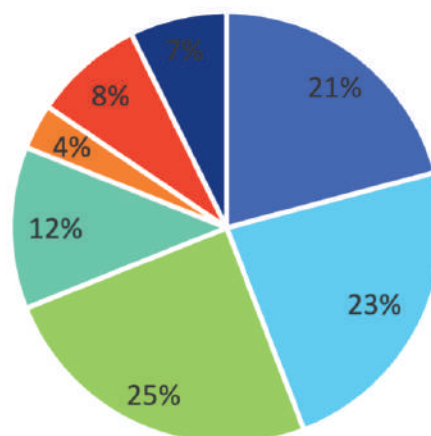

Slika 19.

Kada smo mlade pitali na koji način su se voljni uključiti u neke aktivnosti kako bi u njihovom gradu ili općini postojala bolja ponuda sadržaja njih gotovo 70% je odgovorilo kako su uglavnom spremni uključiti se volonterski, ali od tog broja, njih 23% samo u sklopu neke organizacije i bez preuzimanja odgovornosti, a 25% samo povremeno i ne više od nekoliko sati tjedno. Rezultati su prikazano na Slici 20.

Za bolju ponudu sadržaja za mlade u općini/gradu, voljan/voljna sam se uključiti na sljedeći način:

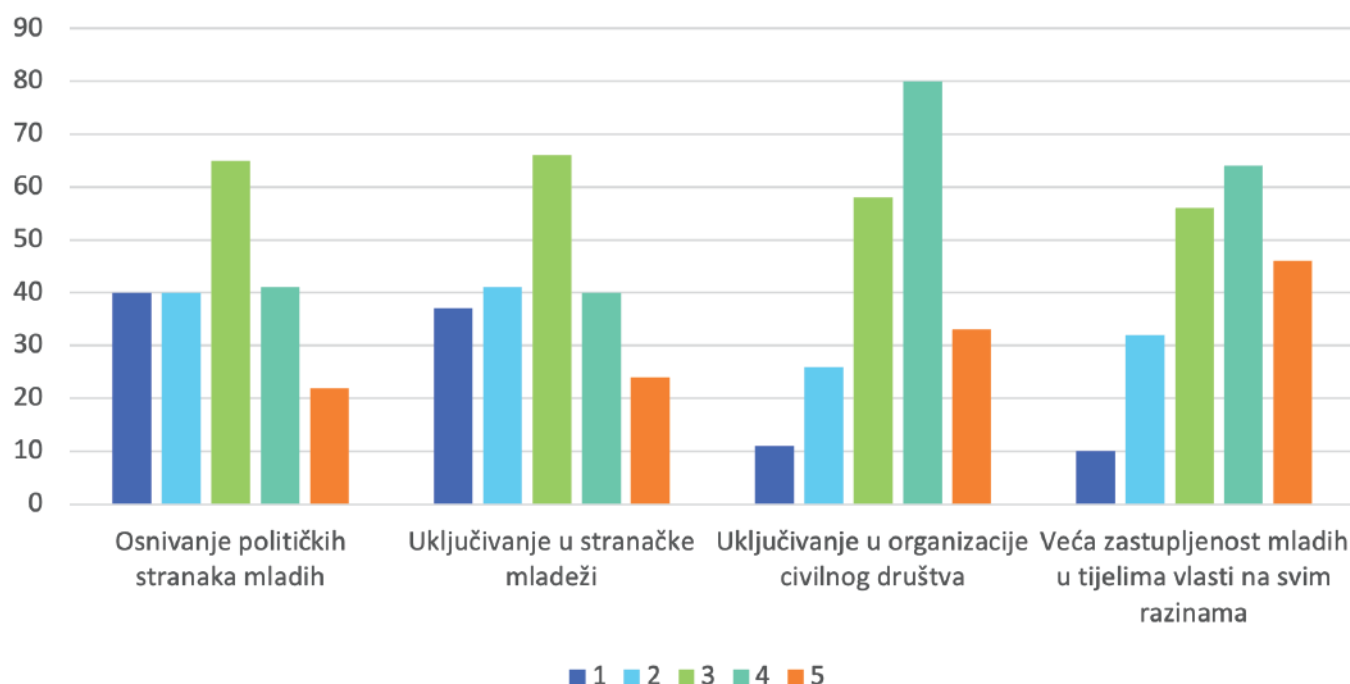
- Volonterski, dajući na raspolaganje većinu svog slobodnog vremena i sve svoje ideje
- Volonterski, ali isključivo u sklopu neke organizacije, bez preuzimanja odgovornosti ili uloge voditelja
- Volonterski, ali povremeno i ne više od nekoliko sati tjedno
- Samo uz novčanu naknadu
- Ne želim i nemam namjeru uključivati se u takve projekte, bez obzira na način rada
- Ne želim se uključiti jer nemam slobodnog vremena
- Ne želim se uključiti jer ne vjerujem da se išta može promijeniti

Slika 20.

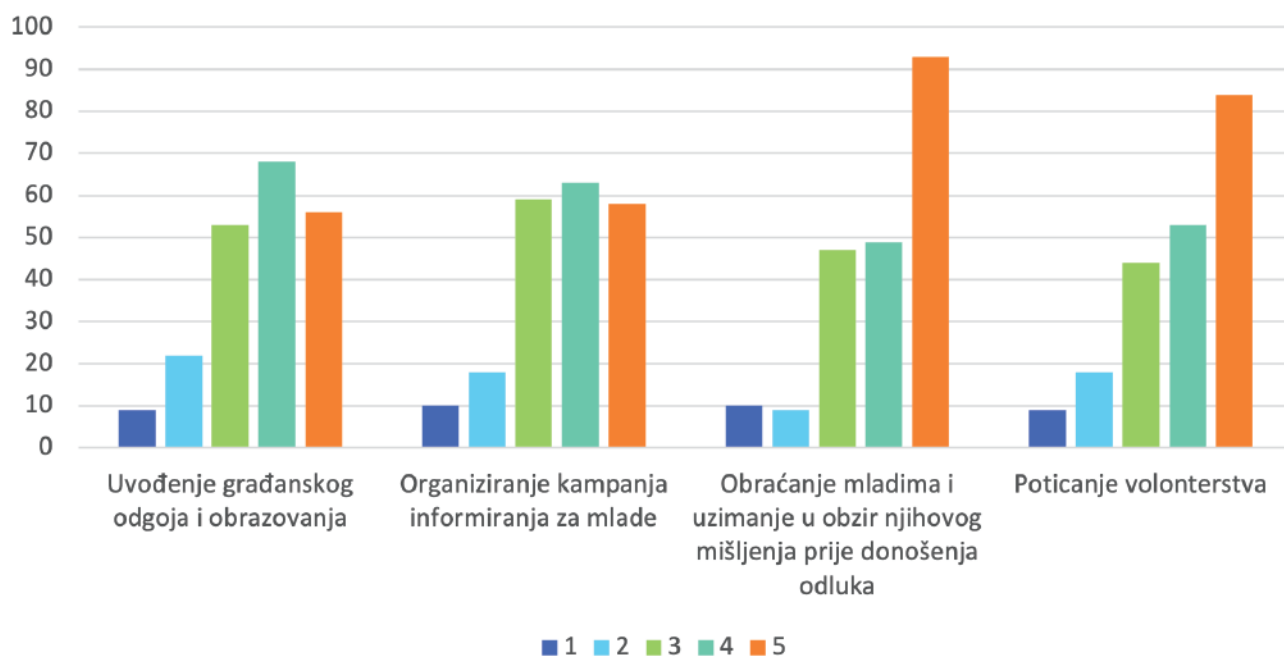
U sljedećem pitanju smo pitali naše ispitanike/ice kako potaknuti mlade na aktivnije sudjelovanje te smo od njih zatražili da označe na skali od 1 (uopće se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem) koliko se slažu s navedenim tvrdnjama. Odgovori su prikazani na Slici 21. i Slici 22.

Kako potaknuti mlade na aktivnije sudjelovanje

Slika 21.

Kako potaknuti mlade na aktivnije sudjelovanje

Slika 22.

Kao što možemo vidjeti iz grafičkih prikaza naši ispitanici smatraju kako je mlade moguće potaknuti na aktivno sudjelovanje tako što će se kod njih poticati volonterski rad te im se obraćati i uzimati u obzir njihovo mišljenje prije donošenja nekih bitnih odluka koje se njih tiču. Također vrlo važnim smatraju i uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja te vjeruju kako upravo to može dovesti do aktivnijeg uključivanja mladih. Isto tako mlade će na angažman potaknuti i organiziranje kampanja informiranja za mlade te uključivanje mladih u organizacije civilnog društva. Također smatraju kako bi veća zastupljenost mladih u tijelima vlasti na svim razinama doprinijela aktivnijem sudjelovanju. Što se tiče osnivanja političkih stranaka i uključivanje u iste naši ispitanici smatraju kako to ipak nisu ključni načini za aktiviranje mladih.

Posljednje pitanje u upitniku je bilo otvorenog tipa i glasilo je „Što mladima u tvojoj općini/gradu najviše treba?“

Evo ključnih zaključaka i potreba koje su iznesene u tom pitanju:

Kao najčešće napisana se pokazala potreba za prostorom za okupljanje. Četvrtina mladih koji su ispunili upitnik su upravo prostor za okupljanje naveli kao nešto što im najviše treba. Mladima je potreban prostor za okupljanje koji nije isključivo kafić ili klub, gdje bi se mogli družiti, sudjelovati u različitim aktivnostima i manifestacijama. Česti prijedlozi uključuju otvaranje centara za mlade s mogućnostima za edukativne i kulturne događaje, kao i mjesto za društvene igre i sportske aktivnosti.

Sljedeća potreba koju su mladi često iskazivali u svojim odgovorima je poboljšanje sportske infrastrukture. Potreban je veći broj sportskih terena (košarka, odbojka, tereni s umjetnom travom, zatvoreni sportski objekti) koji bi bili dostupni svim građanima, posebno djeci i mladima. Također je predložena izgradnja mreže na postojećim terenima kako bi se povećala sigurnost djece.

Zatim se navode zabavni sadržaji za djecu i mlade. Naglašena je potreba za raznovrsnim zabavnim sadržajima, uključujući igraonice za djecu, više koncerata, manifestacija, rođendaonica i kulturnih događanja.

Jedan od čestih odgovora je i potreba za obrazovanjem i edukativnim sadržajima. Mladi žele više radionica, predavanja i tribina o temama kao što su politika, medijska pismenost, održivi razvoj, kultura i EU. Također su istaknuti kratki tečajevi i webinarini za tehnološko i digitalno opismenjavanje.

Mnogi mladi smatraju da su potrebne mjere za zapošljavanje i stambeno zbrinjavanje. Također su spomenuti poticaji za samozapošljavanje i podrška mladim obiteljima. Mladi su također iskazali potrebu za boljim javnim prijevozom, većom dostupnosti ambulanti, ljekarni.

Stabilniji internet i signal su navedeni kao prioriteta. Također je naglašena potreba za boljom povezanošću autobusima i vlakovima do većih gradova radi lakšeg pristupa obrazovanju.

Predloženo je osnivanje udruga mladih koje bi organizirale događaje i pružile prostor mladima koji nisu zainteresirani za tradicionalne oblike zabave poput kafića i klubova. Sve ovo što su mladi naveli ukazuje na široku potrebu za mjestima koja nisu samo zabavnog, već i edukativnog i kulturnog karaktera, čime bi se stvorila raznovrsnija ponuda koja odgovara potrebama različitih starosnih grupa unutar zajednice.

FOKUS GRUPE

Osim online upitnika u sklopu istraživanja proveli smo i fokus grupe s mladima na kojima smo ispitanicima/icama postavili ukupno 16 pitanja u 5 kategorija: kvalitetni poslovi za sve, kvalitetno učenje, mogućnosti za mlade iz ruralnih sredina, mentalno zdravlje i dobrobit te prostor i sudjelovanje za sve.

Ovdje donosimo ključne informacije koje smo dobili za svako od navedenih pitanja.

1. Koji su izazovi s kojima se suočavate u vašoj trenutnoj situaciji u pogledu zaposlenja?

Glavni izazovi su nezaposlenost, niske plaće, nepovoljna prometna povezanost, nedostatak radnih mjesta u struci i potreba za „vezama“. Mnogi poslovi nisu u blizini, a lokalni natječaji su često slabo oglašeni i favoriziraju kandidate s poznanstvima.

2. Kakva vam je podrška treba prilikom potrage za poslom?

Mladi navode važnost podrške obitelji, prijatelja i mentora u pronalaženju posla. Potrebne su im radionice za pisanje životopisa i molbi, kao i veća transparentnost te pomoć pri izboru karijere. Smatraju da im nedostaju resursi poput pristupa informatičkoj opremi i profesionalnom savjetovanju.

3. Što bi vam pomoglo da se osjećate spremnim za ulazak u svijet rada?

Mladi se osjećaju nepripremljenima zbog manjka prakse tijekom školovanja. Potrebna im je praksa u sklopu obrazovanja, uz dodatne programe za razvijanje komunikacijskih vještina te savjete o radnim pravima i financijama.

4. U kojoj mjeri vjerujete da vaše trenutne vještine i obrazovanje odgovaraju zahtjevima budućih poslova?

Mladi smatraju da obrazovni sustav ne nudi dovoljno praktičnih vještina, a metode su zastarjele. Vjeruju da će se, kada dobiju posao, morati dodatno školovati jer nemaju dovoljno praktične primjene stečenih znanja u stvarnom svijetu.

5. Koje vještine i znanja mladi trebaju posjedovati nakon izlaska iz obrazovnog poslova?

Mladi ističu važnost komunikacijskih i organizacijskih vještina, praktične primjene znanja i osnovne financijske pismenosti. Naglašavaju potrebu za učenjem osnovnih životnih vještina, kao što su snalaženje u administrativnim postupcima i poznavanje zakonskih prava.

6. O kakvim stvarima želite učiti, ali nemate priliku za to?

Postoji interes za učenje sviranja instrumenata, grafičkog dizajna, domaćinstva, programiranja i financijske pismenosti. Smatraju da su ove teme nužne za svakodnevni život, ali nisu dio obrazovnog kurikuluma.

7. Kakvu podršku smatrate da trebate kad se radi o učenju i razvijanju vlastitih vještina? Kakve bi vam informacije i mogućnosti trebale biti dostupne kroz rad s mladim?

Mladi smatraju da bi im pomogle radionice i centri za učenje, uključujući savjete o profesionalnim vještinama i mogućnostima u obrazovanju. Potrebna je bolja informiranost o mogućnostima za rad i školovanje, kao i stipendije te pomoć pri prijevozu.

8. Što vam je potrebno kako biste nastavili svoje obrazovanje, odnosno kakvu potporu vam zajednica može pružiti za školovanje?

Naglašena je potreba za stipendijama, financiranjem troškova prijevoza i većim pristupom domovima za učenike. Mladi ističu važnost financijske pomoći kako bi mogli nastaviti obrazovanje bez dodatnih financijskih opterećenja.

9. Prema vašem mišljenju, što mladi koji žive u ruralnim sredinama trebaju, što smatrate da je najvažnije?

Mladi smatraju da su nužni bolji poslovi, više mogućnosti za društvene aktivnosti i bolja prometna povezanost. Također žele prostor za druženje i veći broj kulturnih i sportskih sadržaja u selima.

10. Što je važno za kvalitetu života osoba koje žive u ruralnim sredinama?

Za kvalitetniji život potrebni su vrtići, bolja internetska infrastruktura, trgovine i javne službe poput ambulanti. Mnogi ističu potrebu za uređenjem prostora za druženje i bolju prometnu povezanost s gradovima.

11. Kakve su promjene potrebne kako bi se poboljšao život mladih u ruralnim sredinama?

Mladi smatraju da su potrebne inicijative za društvene aktivnosti, bolja infrastruktura, dodatne usluge poput bankomata i pekara, kao i veća podrška od strane lokalne vlasti u zapošljavanju i ekonomskom razvoju.

12. Kakva vam je podrška potrebna za poboljšanje/zadržavanje mentalnog zdravlja i dobrobiti?

Podrška za mentalno zdravlje ocijenjena je kao neadekvatna i tabu tema. Mladi žele anonimnu psihološku podršku i edukacije o mentalnom zdravlju kako bi mogli lakše zatražiti pomoć bez straha od stigmatizacije.

13. Gdje se informirate po pitanju očuvanja mentalnog zdravlja?

Većina se informira putem interneta, no nedostaje lokalna podrška i pouzdani izvori. Stigma oko mentalnog zdravlja sprječava otvoreniji pristup ovoj temi u zajednici.

14. Imate li odgovarajuću podršku u školi/fakultetu/lokalnoj sredini?

Iako u školama postoje psiholozi i pedagozi, pomoć je ograničena i često dostupna samo u kritičnim trenucima. Mladi žele bolju podršku i edukaciju o mentalnom zdravlju kroz školske i lokalne programe.

15. Postoji li u vašoj sredini prostor za druženje? Biste li htjeli imati centar za mlade koji bi sami vodili uz podršku stručne osobe? Koje sadržaje bi htjeli imati u tom prostoru?

Postoji želja za centrom za mlade sa sadržajem poput društvenih igara, filmskih večeri i radionica, ali takav prostor trenutno ne postoji ili je slabo dostupan. Mnogi bi željeli centar kojim bi sami upravljali, uz podršku stručnih osoba.

16. Sudjelujete li u donošenju odluka u lokalnoj zajednici? Na koji način biste htjeli sudjelovati u donošenju odluka na lokalnoj razini (osnivanje savjeta mladih, peticije, praćenje rada općinskog vijeća, obraćanje općini)?

Mladi žele veću uključenost u lokalne odluke putem savjeta mladih i anketa, ali često osjećaju da njihovo mišljenje nije dovoljno cijenjeno. Potrebna je transparentnija komunikacija s lokalnim vlastima kako bi se potaknulo njihovo aktivnije sudjelovanje.

Posebno smo analizirali rezultate fokus grupa s mladima iz gradova Slavonski Brod i Nova Gradiška te dobili ovakve rezultate:

Što se tiče zaposlenja mladi kažu kako je ograničena ponuda poslova i favoriziranje poznanstava nad kvalifikacijama što često obeshrabruje mlade. Osobe s invaliditetom (OSI) nailaze na zakonsku podršku, ali nedostatak praktične primjene i kvalifikacija smanjuju zapošljivost.

Što se tiče podrške u potrazi za poslom mladi smatraju kako je potrebna psihološka i mentalna podrška, razumijevanje poslodavaca te često dodatna prilagodbe za osobe s invaliditetom.

Što se tiče pripreme za svijet rada mladi traže više praktične izobrazbe i stručnog usmjeravanja te upoznavanje s osnovnim radnim pojmovima i zakonodavstvom. Također mladi ističu potrebu za kontinuiranim obrazovanjem i stjecanjem novih vještina (npr. digitalne i komunikacijske vještine, financijska pismenost).

Neophodna bolja prilagodba obrazovnih institucija osobama s invaliditetom.

Mladi žele učiti o praktičnim temama poput neverbalne komunikacije, domaćinstva te kako se nositi s neuspjehom i preprekama.

Potrebna je bolja informiranost o edukativnim platformama i karijernim opcijama.

Što se tiče mentalnog zdravlja mladi smatraju kako stigma prema traženju pomoći značajno otežava pristup podršci. Potrebna je puno veća osviještenost i informiranje o mentalnom zdravlju te dostupnost stručnog osoblja poput psihologa i socijalnih radnika. Mladi žele centre za druženje s raznovrsnim sadržajima (npr. društvene igre, multimedija, sportske aktivnosti). Za osobe s invaliditetom postoje prostori, ali oni često nisu dovoljno opremljeni.

Mladi nisu uključeni u donošenje odluka na lokalnoj razini, no žele sudjelovati kroz savjete mladih, peticije i praćenje rada vijeća. Ističe se potreba za događanjima (sportskim, kulturnim i zabavnim) prilagođenim svim skupinama.

OBRAZLOŽENJE REZULTATA

Rezultati istraživanja i fokus grupa detaljno prikazuju izazove i prilike za poboljšanje kvalitete života mladih u Brodsko-posavskoj županiji. U nastavku donosimo širu analizu ključnih tema i obrazloženje rezultata.

1. Nezaposlenost i zapošljavanje

Rezultati ukazuju na duboko ukorijenjene prepreke zapošljavanju, od neusklađenosti obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada do percepcije zapošljavanja preko poznanstava. Grafički prikazi pokazuju da 43,3% mladih smatra da bi veći izbor kvalitetnih i dobro plaćenih poslova bio presudan za njihov ostanak u županiji.

Posebno je zabrinjavajuća visoka nezaposlenost među ženama (33%), što zahtijeva ciljane politike za ravnopravniji pristup zapošljavanju. Mladi također ističu nedostatak radnih mjesta u struci, što naglašava potrebu za snažnijom suradnjom između obrazovnih institucija i tržišta rada.

2. Mentalno zdravlje i dobrobit

Pandemija COVID-19 dodatno je pogoršala stanje mentalnog zdravlja mladih. Stigma vezana uz traženje pomoći i dalje je snažna, što smanjuje dostupnost podrške. Mladi su identificirali potrebu za većom dostupnošću psihologa u školama i zajednicama, anonimnom podrškom i edukacijama za destigmatizaciju odlaska na terapije. Osim psihološke podrške, mladi smatraju da bi edukacija roditelja o mentalnom zdravlju mogla poboljšati obiteljske odnose i stvoriti zdravije okruženje za djecu i mlade.

3. Društveni život i prostori za mlade

Rezultati ukazuju na kritičan nedostatak prostora za druženje i provođenje slobodnog vremena. Mladi žele prostore koji nisu ograničeni na kafiće ili klubove, već uključuju edukativne, kulturne i sportske sadržaje. Četvrtina sudionika u upitnicima izravno je navela potrebu za centrima za mlade. Takvi prostori ne samo da bi omogućili druženje, već bi potaknuli kreativnost i volonterstvo te djelovali kao mjesto za razmjenu ideja i društveni angažman. Ovo posebno vrijedi za ruralna područja gdje su društveni sadržaji minimalni ili nedostupni.

4. Stambeno pitanje

Stambeno zbrinjavanje mladih prepoznato je kao ključan izazov. Mladi navode kako su subvencije za prvu nekretninu i poticaji za stambeno zbrinjavanje potrebni kako bi ostali u regiji. 14,4% sudionika izravno je spomenulo da bi bolje stambene prilike zadržale mlade u županiji.

Rješavanje ovog problema moglo bi uključivati subvencionirane kredite za mlade obitelji, proširenje programa poticajne stanogradnje i razvoj studentskih ili učeničkih domova, posebno za one koji dolaze iz ruralnih sredina.

5. **Obrazovanje i profesionalno usmjeravanje**

Mladi su izrazili frustraciju zbog nedovoljne praktične pripreme tijekom obrazovanja. Loša informiranost o mogućnostima profesionalnog usmjeravanja i nedostatak pristupa prilagođenim edukacijama dodatno otežavaju njihovu spremnost za svijet rada. Uvođenje obveznog profesionalnog usmjeravanja kroz škole i osiguranje praktičnih iskustava u suradnji s lokalnim poduzećima mogu biti ključni koraci prema rješavanju ovog problema. Mladi također pokazuju interes za edukacije o životnim vještinama poput financijske pismenosti, komunikacijskih vještina i osnovnih administrativnih postupaka.

6. **Motivacija i angažman mladih**

Jedan od ključnih problema identificiranih u istraživanju jest nedostatak motivacije i inicijative kod mladih. Premda su voljni sudjelovati u manje zahtjevnim aktivnostima poput glasovanja ili potpisivanja peticija, pokazali su nisku spremnost za dugoročno aktivno sudjelovanje.

Mladi navode kako se osjećaju isključenima iz procesa donošenja odluka, što dodatno smanjuje njihovu motivaciju za angažman. Transparentnija komunikacija između mladih i lokalnih vlasti, kao i stvaranje savjeta mladih na općinskoj razini, mogla bi ih potaknuti na aktivnije sudjelovanje.

7. **Mobilnost i ruralna sredina**

Grafički prikazi jasno pokazuju da je nedostatak javnog prijevoza veliki problem za mlade iz ruralnih područja, koji često ne mogu sudjelovati u aktivnostima zbog prometne izoliranosti. Mladi ističu kako bi bolje prometne veze s gradovima značajno poboljšale kvalitetu njihovog života.

Osim prijevoza, ruralna područja suočavaju se s nedostatkom kulturnih i sportskih sadržaja. Mladi iz ovih sredina zahtijevaju jednak pristup aktivnostima kao njihovi vršnjaci u urbanim područjima.

8. **Najveći problemi i rješenja**

Mladi su jasno identificirali zapošljavanje preko poznanstava, nezaposlenost i nedostatak motivacije kao glavne izazove. Međutim, ono što je pozitivno jest da većina mladih ipak vidi potencijal za ostanak u regiji, što pruža priliku za implementaciju politika koje bi zadovoljile njihove potrebe.

Mjere koje mladi smatraju ključnima za poboljšanje uključuju veći broj dobro plaćenih radnih mjesta u struci, programe podrške za samozapošljavanje, više kulturnih, sportskih i zabavnih sadržaja, osiguravanje subvencija za stambeno pitanje mladih.

ZAKLJUČAK

Rezultati istraživanja ukazuju na širok spektar problema, ali i prilika za rad s mladima u Brodsko-posavskoj županiji. Kroz sveobuhvatan pristup koji uključuje osiguranje kvalitetnih radnih mjesta, unaprjeđenje obrazovanja i dostupnost prostora za mlade, moguće je značajno poboljšati kvalitetu života ove populacije. Ključni izazov ostaje motivacija mladih, koju je moguće potaknuti kroz uključivanje u donošenje odluka i stvaranje sadržaja koji odgovaraju njihovim interesima.

Primjena preporuka iz ovog istraživanja, uz suradnju lokalnih vlasti, obrazovnih institucija i udruga, može biti temelj za zaustavljanje negativnih trendova poput iseljavanja i pasivnosti te za stvaranje zajednica u kojima mladi žele ostati i graditi svoju budućnost.

PREPORUKE

Preporuka nositelju istraživanja je da se ovo istraživanje ponovi, obuhvaćajući veći uzorak, ravnomjerniju rasprostranjenost unutar županije te osiguravajući veću reprezentativnost; što iziskuje značajnije ljudske i financijske resurse, suradnju sa srednjim školama, višim učilištima i fakultetima te poslodavcima.

Druga preporuka odnosi se na razvijanje projekata i programa usmjerenih promicanju aktivnog sudjelovanja mladih u društveno – političkom životu zajednice. Navedeni bi se programi trebali razvijati u partnerstvu između organizacija civilnog društva i javnih institucija, odnosno više jedinica lokalne samouprave kako bi se osigurala njihova rasprostranjenost, dostupnost i kvaliteta pružene usluge, a uz podršku, bilo partnersku, bilo financijsku, jedinice regionalne samouprave – Brodsko – posavske županije.

Treća preporuka odnosi se na kontinuirano njegovanje javno–civilnog partnerstva između nositelja i partnera projekta, uz proširivanje na druge organizacije civilnog društva koje djeluju na području naše županije. Također, preporuča se uspostavljanje fizičkih prostora okupljanja mladih (Centara za mlade / Klubova za mlade / Društvenih centara) u kojem bi oni mogli razvijati svoje potencijale i ispunjavati svoje potrebe širom županije, odnosno u svim većim središtima općina.

Nadalje, preporuke koje smo prepoznali u istraživanju potreba su kako slijedi:

- Potrebno je provesti intenzivne kampanje informiranja mladih putem društvenih mreža, webinarima i lako razumljivih brošura.
- Uvesti obavezno profesionalno usmjeravanje u obrazovni sustav.
- Osigurati prisutnost psihologa u školama i organizirati redovite radionice o mentalnom zdravlju.
- Osmisliti i provoditi edukacije za roditelje o važnosti mentalnog zdravlja djece.
- Stvoriti nove sadržaje prilagođene interesima mladih i promovirati ih kroz atraktivne kanale komunikacije.
- Podupirati lokalne udruge i njihove prostore te ih opremiti za rad s mladima.
- Poboljšati javni prijevoz u ruralnim područjima kako bi mladi mogli lakše sudjelovati u aktivnostima.
- Graditi učeničke i studentske domove.
- Uvesti predmet građanskog odgoja u škole kako bi mladi bili bolje informirani o osnovama društvenog sustava i institucija.
- Provesti ispitivanje potreba mladih po općinama radi stvaranja društvenih centara.
- Održavati više aktivnosti u manjim mjestima i redovito podsjećati mlade na iste.

Sve ove preporuke i mjere zahtijevaju koordinaciju između županija, općina, škola i udruga kako bi se uspješno implementirale i poboljšale prilike za mlade.

Udruga Studio B

Udruga za promicanje aktivnog sudjelovanja "Studio B" je nevladina i neprofitna organizacija sa sjedištem u istočnom dijelu Hrvatske. Udruga je osnovana s ciljem ostvarivanja ravnomjernog razvoja lokalne zajednice kao i razvoja civilnog društva. U svom radu težimo promovirati i poboljšati prava mladih kao i povećati kvalitetu aktivnosti za mlade povećavajući njihovu razinu informiranosti.

Glavni ciljevi: 1. Promicanje interesa i aktivnosti mladih, 2. Promicanje svijesti o razvoju civilnog društva, 3. Promicanje održivog razvoja, 4. Promicanje aktivnog sudjelovanja građana; 5. Promicanje vrijednosti Europske Unije. Naša ciljana skupina su: djeca, mladi i žene iz ruralnih područja.

Naša misija je ostvariti inkluzivno, solidarno i ravnopravno društvo; te poticati aktivno sudjelovanje svih građana za dobrobit cijele zajednice, a vizija je biti visoko prepoznatljiv društveni partner u kreiranju uspješnih projekata kojima ćemo ostvariti zajedničke ciljeve naših članova_članica, korisnika_ica i cjelokupne zajednice putem pružanja usluga i programa koji podižu kvalitetu života svih građana, potiču razvoj odgovornih građana, te promiču održiv socio-ekonomski razvoj našeg društva.

U okviru rada s mladima naša organizacija je bila partner na nekoliko projekata sa sljedećim temama: rodna jednakost, ovisnost o internetu među mladima, maltretiranju i govoru mržnje. Kao nositelji projekta, implementirali smo Erasmus+ razmjenu mladih s ciljem razvijanja kritičnog razmišljanja među mladima i povećanjem medijske pismenosti, projekt je proveden pod nazivom „Let me think about it“. Također smo implementirali razmjenu mladih s ciljem podizanja svijesti i promoviranja mentalnog zdravlja među mladima pod nazivom „Health+ talks“. Kao partneri na implementaciji KA2 projekta „Manjinska mladineteka“ s organizacijama iz Slovenije i Srbije, radili smo s mladima s manje mogućnosti. Također smo bili partneri pri provedbi projekta „Most prema uspjehu“ s organizacijom O.A.Z.A., projekt je imao cilj promovirati poduzetništvo i poduzetničke vještine među mladima gdje smo radili s 20 mladih osoba iz naše lokalne zajednice. Proveli smo i KA2 Capacity building projekt pod nazivom "Transformers: Age of Youth work", čiji je nositelj bila kosovska organizacija LENS.

Udruga Studio B, u partnerstvu s Općinom Vrbje, u kontinuitetu od 2020. provodi lokalne projekte usmjerene mladima iz ruralne zajednice, koji u pravilu okupe preko 100 sudionika_ica s područja općine. Kroz jedan od tih projekata razvili smo Akcijski plan za mlade Općine Vrbje kao prvu javnu politiku usmjerenu mladima u našoj općini. Udruga je punopravna članica Mreže mladih Hrvatske od 2021., trenutno zapošljava 14 osoba, te provodi nekoliko lokalnih, nacionalnih i europskih projekata, a brojimo preko 50 članica i članova. Udruga također vodi Društveni centar Bodovaljci, mjesto okupljanja drugih OCD-a, mladih, djece i žena iz ruralnog područja.

[Web Udruga Studio B](#)

[Facebook Udruga Studio B](#)

Općina Vrbje

Općina Vrbje smještena je u nizinskom ravničarskom dijelu uz rijeku Savu koja ujedno predstavlja i njezinu južnu granicu. Prostire se na 79,07 km² u okviru kojih se nalazi 7 naselja: Bodovaljci, Dolina, Mačkovac, Savski Bok, Sičice, Visoka Greda i Vrbje.

Općina Vrbje u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu, promet na svom području, te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Tijela Općine Vrbje su Općinsko vijeće i Načelnik.

Nadalje, Općina broji 1691 stanovnika, od čega je osoba starijih od 65 godina 419 (24.78%), samačkih je kućanstva 150, a dvočlanih 173 (izvor: Popis stanovništva 2021, dzs.hr).

Općina osim programa prevencije socijalne isključenosti, provodi i aktivnosti promicanja ravnopravnosti spolova, te je potpisnica Europske povelje o ravnopravnosti muškaraca i žena na lokalnoj razini.

Općina također u partnerstvu s našom udrugom provodi projekt „RU:TOPIA – zajednica po mjeri mladih 3“ već četvrtu godinu zaredom, a redovno sudjeluje i u drugim projektima usmjerenim mladima. U 2022. Godini Općina je usvojila Akcijski plan za mlade 2022.-2025.

[Web Općina Vrbje](#)

[Facebook Općina Vrbje](#)

Brodsko-posavska županija (BPŽ) smještena je u južnom dijelu slavonske nizine, na prostoru između planine Psunj, Požeškog i Diljskog gorja sa sjevera i rijeke Save s juga, koja čini dio državne granice prema Bosni i Hercegovini u dužini od 163 km. Županija obuhvaća prostor od 2.034 km². Karakterizira je specifičan oblik – jedna je od najužih (7 km) i najdužih (117 km zračne dužine) županija.

Brodsko-posavska županija sastoji se od 2 grada i 26 općina. Središte Županije je grad Slavonski Brod, u kojem živi više od trećine svih stanovnika županije i gdje je koncentrirana većina društvenog i gospodarskog života. Drugi grad u Brodsko-posavskoj županiji je Nova Gradiška, smještena u zapadnom dijelu županije, koja preuzima ulogu središnjeg mjesta tog dijela županije.

Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine, u Brodsko-posavskoj županiji živi 130.727 stanovnika.

Brodsko-posavska županija je jedinica regionalne samouprave koja upravlja ključnim sustavima na svom području, uključujući obrazovanje, zdravstvo i infrastrukturu. Osim toga, županija donosi javne politike, strategije i smjernice razvoja na regionalnom nivou, čime doprinosi unaprjeđenju kvalitete života svojih stanovnika.

Razvojnou politikom županije bave se upravna tijela jedinica lokalne samouprave – 2 grada i 26 općina – te upravna tijela jedinice područne (regionalne) samouprave. Županija pruža značajnu potporu jedinicama lokalne samouprave kroz pravne savjete i financijsku podršku projektima koji pridonose lokalnom razvoju. Također pomaže u osiguravanju oblikovanja i provođenju projekata od zajedničkog interesa za više jedinica lokalne samouprave i Županiju kao cjelinu. Aktivno uspostavlja partnerske odnose s općinama i gradovima, ali i organizacijama civilnog društva, zaključujući zajedničke sporazume o projektima od značaja za cijelu regiju.

Raspolaže značajnim ljudskim kapacitetima kao i financijskim i operativnim resursima za kvalitetno upravljanje i implementaciju razvojnih projekata. Zahvaljujući otvorenosti prema suradnji, Brodsko-posavska županija često je partner organizacijama civilnog društva u projektima za opće dobro. Njihovo iskustvo u projektnom ciklusu, prikupljanju i arhiviranju projektne dokumentacije, te ostalim vještinama potrebnima za kvalitetno partnerstvo, čini ih pouzdanim i uspješnim suradnikom.

[Web Brodsko-posavska županija](#)

[Facebook Brodsko-posavska županija](#)

POJMOVNIK

Aktivno sudjelovanje – Uključivanje pojedinca ili skupine pojedinaca u vlastito upravljanje ili druge aktivnosti s ciljem vršenja utjecaja.

Aktivno građanstvo – Ovaj se pojam često koristi za opisivanje građana koji se bave širokim rasponom aktivnosti koje promiču i održavaju demokraciju. Ove radnje uključuju aktivnosti civilnog društva poput protesta i prikupljanja peticija, aktivnosti zajednice kao što su volontiranje i konvencionalni politički angažman, poput glasanja ili kampanje za izbore. Pored sudjelovanja, tu je i normativni element vrijednosti aktivnog građanstva. Aktivno građanstvo obično se odnosi na sudjelovanje koje zahtijeva poštivanje drugih i koje nije u suprotnosti s ljudskim pravima i demokracijom. Ovaj se dodatni element koristi da se istakne da samo sudjelovanje može dovesti do (ili samo biti) nedemokratskih aktivnosti koje mogu naštetiti određenim društvenim skupinama.

Javne politike – Odnose se na sadržaj političkog odlučivanja odnosno tijek i sadržaj djelovanja Vlade u odnosu na rješavanje prepoznatih javnih problema, pri čemu u samom oblikovanju i provedbi sudjeluje niz aktera iz vladine i nevladine sfere, s lokalne, nacionalne i međunarodne razine, optimalno uz otvorenost institucija vlasti, učinkovitu koordinaciju i promišljenu procjenu učinaka mogućih opcija prigodom planiranja i vrednovanja rezultata provedbe. Javne politike odnose se najčešće na društvena pitanja odnosno sektor koji reguliraju te tako govorimo npr. o zdravstvenoj, obrazovnoj ili gospodarskoj politici. U procesu oblikovanja javnih politika, zainteresirana javnost koja uključuje i organizacije civilnog društva ostvaruje utjecaj putem javnog savjetovanja te javnog zagovaranja, što uključuje niz aktivnosti, od javnih rasprava, preko medijskih kampanja i izravnih građanskih akcija do lobiranja donositelja odluka.

Izdavač:

Udruga za promicanje aktivnog sudjelovanja „Studio B“
Bodovaljci 103
35420 Staro Petrovo Selo
ured.studiob@gmail.com
www.udrugastudiob.hr

Projekt: RUTOPIA – zajednica po mjeri mladih 3
Sufinancira Središnji državni ured za demografiju i mlade / Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Općina Vrbje i Brodsko – posavska županija

Udruga Studio B

Voditelj projekta:

Boris Lekić

Koordinator projektnih aktivnosti:

Štefan Šnaubert

Istraživanje proveli:

Manuela Strinavić, Nikolina Jureković, Boris Lekić, Štefan Šnaubert

Analiza rezultata:

Manuela Strinavić, mag. psych.

Urednica:

Nikolina Jureković

Tisak:

ABAcO

Bodovaljci, studeni 2024.

Ova publikacija isključiva je odgovornost nositelja projekta i ne odražava nužno stavove donatora.